

Ured za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID)

BOSNA I HERCEGOVINA

**RADNE I SOCIJALNE POLITIKE U BOSNI I HERCEGOVINI: RAZVOJ POLITIKA
DJELOVANJA I MJERA UBLAŽAVANJA NEGATIVNIH UTICAJA PRIVATIZACIJE**

Broj ugovora CNTR 00 1368A

TERENSKI I STRUČNI IZVJEŠTAJ

PANEL ANKETA DOMAĆINSTAVA

TALAS 4

februar 2005.

Birks Sinclair & Associates Ltd.
Gatehouse Suite
Palatine House
Belmont Business Park
Durham
DH1 1TW
United Kingdom

Telefon: 00 44 191 386 4484

Faks: 00 44 191 384 8013

E-mail: Office@Birks-Sinclair.com

Web stranica projekta (Engleski jezik):
www.Birks-Sinclair.com/BiH.htm

Institute for Social and Economic Research
(Institut za društvena i ekonomska istraživanja)
University of Essex (Univerzitet u Essexu)
Wivenhoe Park
Colchester CO4 3SQ
United Kingdom

Telefon: 00 44 1206 872 957

Faks: 00 44 1206 873 151

E-mail: iser@essex.ac.uk

Nezavisni biro za humanitarna pitanja (IBHI)
Šaćira Sikirića 12
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Telefon/Faks: 00 387 33 219 780 /1/
00 387 33 268 750

E-mail: bosna1@ibhibih.org

Web stranica projekta (lokalni jezik):
www.ibhibih.org

Ovaj dokument je rezultat projekta koji finansira Ured za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID). Stavovi izneseni u dokumentu nisu nužno stavovi DFID-a.

Skraćenice

BHAS	Agencija za statsitiku BiH (bivša skraćenica ASBiH)
BiH	Bosna i Hercegovina
DFID	Ured za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije
EPPU	Jedinica za planiranje ekonomskih politika
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
TSSA	Terenska stručna savjetnica za anketu
FZS	Federalni zavod za statistiku
PAD	Panel anketa domaćinstava (poznata kao "ŽuBiH", Živjeti u BiH)
IBHI	Nezavisni biro za humanitarna pitanja
ISER	Institut za društvena i ekonomska istraživanja, Univerzitet u Essexu, UK
RZS RS	Republički zavod za statistiku RS
ID	Broj osobe
IDD	Identifikator domaćinstava
LID	Lični identifikator
LSMS	Anketa mjerenja životnog standarda
NoČU	Novi član uzorka
IČU	Izvorni član uzorka
GIA	Grupa za implementaciju ankete
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih naroda
WB	Svjetska banka

I.	UVOD	5
II.	IZRADA UZORKA.....	6
II.1	Uzorak	6
III.	NACRT PANELA	6
III.1	PRIKLADNOST ZA UKLJUČENJE	6
III.2	PRAVILA ZA PRAĆENJE	6
III.3	DEFINICIJA ‘VAN DOMETA’	6
IV.	IDENTIFIKATORI.....	7
V.	PRENOS PODATAKA	7
VI.	IZRADA UPITNIKA	8
VII.	PROCEDURE GLAVNOG TERENSKOG RADA.....	8
VII.1	OBUKA SUPERVIZORA I ANKETARA	8
VII.2	SVOĐENJE NEDOSTATKA ODGOVARANJA NA NAJMANJU MOGUĆU MJERU.....	8
VII.3	PRONALAŽENJE OSOBA KOJE SU ODSELILE	9
VII.4	PISMO ZA DOMAĆINSTVA.....	9
VII.5	POKLON.....	9
VII.6	KONTROLA KVALITETE RADA.....	9
VII.7	ISPRAVKE	9
VIII.	OBRADA PODATAKA ANKETE	9
IX.	STOPE UČEŠĆA I PONDERISANJE	10
X.	DOKUMENTACIJA	10

Aneksi

- A Instrukcije za supervizore
- B Upitnik (publikovan odvojeno na web strani)
- C Kontrolnik
- D Formular za osobe sa nepoznatom adresom
- E Pismo za domaćinstva
- F Ponderisanje podataka

RADNE I SOCIJALNE POLITIKE U BOSNI I HERCEGOVINI: RAZVOJ POLITIKA DJELOVANJA I MJERA UBLAŽAVANJA NEGATIVNIH UTICAJA PRIVATIZACIJE

PANEL ANKETA DOMAĆINSTAVA, TALAS 4

I. Uvod

Svjetska banka, UNDP i Ured za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID) su 2001. godine u saradnji s Republičkim zavodom za statistiku Republike Srpske (RZS RS), Federalnim zavodom za statistiku (FZS) i Agencijom za statistiku za Bosnu i Hercegovinu (BHAS), provela Anketu mjerenja životnog standarda (LSMS). Osnovni cilj LSMS-a je bio obezbjeđivanje pouzdanih podataka o prihodu, zaposlenosti, obrazovanju, zdravlju i drugim ključnim varijablama potrebnim za formulisanje politike u oba Entiteta i širom BiH u cjelini.

DFID je učestvovao u finansiranju LSMS-a, a isto tako obezbjeđuje finansiranje dodatne tri godine prikupljanja podataka za Panel anketu domaćinstava (PAD), poznatu kao anketu "Živjeti u BiH" (ŽuBiH). Nezavisnim biro za humanitarna pitanja (IBHI) i Birks Sinclair & Associates Ltd. su odgovorni za upravljanje panel anketom uz stručne savjete i pomoć koje pruža Institut za društvena i ekonomska istraživanja (ISER), Univerzitet u Essexu, Velika Britanija. Panel anketa obezbjeđuje longitudinalne podatke kroz ponovljeno anketiranje otprilike polovice ispitanika iz LSMS-a tokom tri godine poslije LSMS-a, u jesen 2002. i 2003. i zimu 2004. godine. LSMS predstavlja Talas 1 panel ankete, tako da će postojati podaci za četiri godine panela koji će biti dostupni za analizu. U ovom dokumentu mi koristimo sljedeću konvenciju za opis različitih krugova panel ankete:

Talas 1	LSMS, sproveden 2001. godine je polazna tačka panel ankete
Talas 2	Drugo anketiranje 50% LSMS ispitanika u jesen/zimu 2002. godine
Talas 3	Treće anketiranje pod-uzorka ispitanika u jesen/zimu 2003. godine
Talas 4	Četvrto anketiranje pod-uzorka ispitanika u zimu 2004. godine

Panel podaci će omogućiti analizu ključnih tranzicija i dešavanja tokom ovog perioda, kao što su tržište rada ili geografska pokretljivost, i praćenje rezultata koji slijede iz analiza stanja pojedinaca i domaćinstava u anketi. Panel podaci će obezbijediti informacije o prihodu i dinamici tržišta rada u FBiH i RS. Ključna oblast je razvijanje strategija za smanjivanje siromaštva u FBiH i RS. Panel će obezbijediti informacije o nivou neprekinutog siromaštva koje doživljavaju različite vrste domaćinstava i pojedinaca tokom četvorogodišnjeg perioda. A najvažnije je to što će se moći vršiti procjena varijabli povezanih s ulaskom u siromaštvo ili izlaskom iz njega i relativnih rizika siromaštva za različite ljude. Kao takav, panel teži obezbjeđivanju podataka koji će poslužiti kao informativna osnova za političke debate u FBiH i RS u vrijeme društvene reforme i brze promjene.

U cilju razvijanja polaznih podataka (2004.) o siromaštvu, prihodima i socio-ekonomskim uslovima, i radi početka praćenja i evaluacije implementacije Srednjoročne razvojne strategije BiH, Jedinica za planiranje ekonomske politike (EPPU) je podržala provedbu modifikovanog četvrtog kruga ŽuBiH panel ankete (Talas 4).

II. Izrada uzorka

II.1 Uzorak

Uzorak talasa 4 čine 2882 domaćinstva koja su anketirani u talasu 3 (1309 u RS i 1573 u FBiH). Kao i u prethodnim talasima, domaćinstva iz uzorka nisu mogla biti zamijenjena sa bilo kojim drugim domaćinstvima.

III. Nacrt panela

III.1 Prikladnost za uključenje

Definicije domaćinstva i članstva domaćinstva su standardne definicije kao i u talasu 3 (vidi Instrukcije za supervizore, Aneks A). Definicije članstva uzorka, statusa i prikladnosti za anketiranje su sljedeća:

- i) Svi članovi domaćinstava anketirani u talasu 3 označeni su kao izvorni članovi uzorka (IČU). IČU obuhvataju i djecu u domaćinstvima, čak i kad su premlada za anketiranje, tj. mlađa od 15 godina.
- ii) Svi novi članovi koji se pridružuju domaćinstvu koje sadrži bar jednog IČU, prikladni su za uključenje i postaju novi članovi uzorka (NoČU).
- iii) U svakom talasu, svi IČU i NoČU su prikladni za uključenje, osim onih koji su se odselili van dometa (vidi diskusiju ispod).
- iv) Svi članovi domaćinstva starosti 15 ili više godina prikladni su za anketiranje, uključujući IČU i NoČU.

III.2 Pravila za praćenje

Nacrt panela znači da članovi uzorka koji su odselili sa svojih adresa iz prethodnog talasa moraju biti pronađeni i praćeni do svojih novih adresa radi anketiranja. U nekim slučajevima će svi članovi domaćinstva preseliti, ali u drugim slučajevima se može desiti da pojedini članovi odele iz domaćinstva u kojem su bili u prethodnom talasu i formiraju novo zasebno domaćinstvo. Svi članovi uzorka, IČU i NoČU, se prate u svakom talasu i pokušava ih se anketirati. Ovaj metod ima prednost u tome što održava maksimalni broj ispitanika u panelu i što je relativno jednostavan za provedbu na terenu.

III.3 Definicija ‘van dometa’

Važno je u uzorku održati ispitanike koji su odselili radi održavanja veličine uzorka i smanjivanja opadanja broja članova uzorka, a isto tako radi istraživanja geografske pokretljivosti i migracija. Pravila za utvrđivanje slučajeva kad je ispitanik ‘van dometa’ su sljedeća:

- i. Ispitanici koji su odselili van zemlje, t.j., van BiH.*

Ova kategorija ispitanika koji su odselili je jasna. Članovi uzorka koji sele u drugu zemlju van BiH biće van dometa u toj godini ankete i neprikladni za anketiranje.

ii. Ispitanici koji su odselili u drugi Entitet

Ispitanici koji sele u drugi Entitet se prate radi anketiranja. Statistički zavodi razmjenjuju osobne detalje ispitanika i dodjeljuje se novi anketar u tom Entitetu.

iii. Ispitanici koji su odselili u ustanove

Premda adrese ustanova nisu bile uključene u izvorni uzorak LSMS-a, pojedinci iz Talasa 4 koji su kasnije odselili u neku ustanovu se prate. Definicije za ustanove koje su obuhvaćene se mogu naći u Instrukcijama za supervizore.

iv. Ispitanici koji su odselili u distrikt Brčko se prate radi anketiranja. Tokom dodjeljivanja šifre, entitet Brčko se tretira kao entitet iz kojeg se domaćinstvo doselilo.

IV. Identifikatori

Identifikatori na nivou pojedinca dati su svima članovima Talasa 4 domaćinstava odabranih za uzorak panela. Postoji identifikator na nivou domaćinstva (IDD) za izdato domaćinstvo, a svaki član tog domaćinstva ima broj osobe (BO) u okviru domaćinstva. Identifikator na nivou domaćinstva je potreban za svaki talas, ali ne mora biti nužno vezan za identifikator datog domaćinstva iz prethodnog talasa. Domaćinstva mijenjaju sastav tokom vremena, što čini koncept jezgra domaćinstva koje opstaje tokom vremena problematičnim za panel.

Osim ovih identifikatora domaćinstva i broja osobe, koji su specifični za određeni talas, svaki član uzorka ima svoj lični identifikator (LID). Ovaj identifikator je jedinstveni broj koji svaki član uzorka nosi sa sobom tokom trajanja panela, čak i kad se kreću između različitih domaćinstava. To je ključni vezivni identifikator koji se koristi u analizama kad se sparuju podaci za istog pojedinca iz različitih talasa istraživanja i predstavlja kritičnu varijablu.

V. Prenos podataka

Detalji adrese ispitanika koji su pronađeni u prethodnom talasu skupa s popisom članova domaćinstva koji su pronađeni u domaćinstvima u posljednjem talasu su preneseni kao početna tačka za terenski rad Talasa 4. Podaci koji se prenose također obuhvataju ključne varijable koje su potrebne za ispravno identificiranje pojedinih članova uzorka i koje obuhvataju sljedeće:

Za svako domaćinstvo: identifikator domaćinstva (IDD); puna adresa i broj telefona

Za svakog Izvornog člana uzorka: ime i prezime; broj osobe (BO); lični identifikator pojedinca (LID); spol; datum rođenja

Detalji uzorka se nalaze u Access bazi podataka a, radi održavanja diskrecije ispitanika, osobni detalji imena i prezimena i adrese se drže zasebno od podataka ankete prikupljenih tokom terenskog rada. IDD, LID i BO su ključne vezivne varijable između dvije baze podataka, t.j., baze podataka sa imenima i prezimenima i adresama i baze podataka ankete.

VI. Izrada upitnika

Otpriblike 70% upitnika (Aneks B) je zasnovano na upitniku za talas 3 i prenosi osnovne mjere koje su potrebne za mjerenje promjena tokom vremena. Međutim, da bi se razvili polazni (2004.) podaci o siromaštvu, prihodima i socioekonomskim uslovima, i da bi se izvršila procjena i praćenje implementacije Srednjoročne razvojne strategije BiH, upitnik Talasa 4 dodatno sadrži modul potrošnje iz Talasa 1 i par dodatnih dijelova LSMS-a koji će omogućiti direktnu uporedbu sa podacima Talasa 1.

VII. Procedure glavnog terenskog rada

Od ukupno 126 osoba na terenu, 15 je bilo novih u Talasu 4. Supervizorima i anketarima je u novembru 2004. godine podijeljeno sljedeće: upitnik, kontrolnik, formular za osobe sa nepoznatom adresom, instrukcije za anketare i supervizore (uključujući instrukcije za ispravljanje) i popunjeni primjeri.

VII.1 Obuka supervizora i anketara

Trodnevna obuka za supervizore i anketare je održana od 22. do 24. novembra 2004. godine. Sve sesije su održane u Hotelu Italija u Sarajevu. Osnovi treneri za sesiju su bili TSSA (Rachel Smith) i Edin Šabanović (BHAS). Svo terensko osoblje je dobilo instrukcije koje sadrže osnovne informacije potrebne za upravljanje anketom, ali tokom obuke ovo je nadopunjeno štampanim materijalima, formularima i primjerima. Svaka sesija je bila polu-zvanična, uz mogućnosti za postavljanje pitanja i odgovaranje na njih, kao i dalja objašnjenja i dodatne primjere.

Tokom svake sesije, anketarima su dijeljene adrese iz uzorka i o njima se detaljno razgovaralo. Obezbijeđeno je dovoljno vremena za jasno razumijevanje materijala, kvantiteta rada koji se očekivao od anketara i procedura koje treba pratiti u provedbi rada. Tako je svaki anketar pred odlazak s obuke imao: zadatak, formule za terenski rad i zalihu upitnika.

Svaki anketar je dodjeljeno, u prosjeku, 30 domaćinstava. Period za prikupljanje podataka je planiran za šest sedmica. Supervizori su pružili dodatnu obuku novim anketarima.

Važnost procedura kontrole kvaliteta rada na terenu bila je naglašena tokom cijele obuke. Procedure kontrole kvaliteta za supervizore obuhvatale su:

1. pregled svih materijala koji se odnose na uzorak prije dodjeljivanja tog materijala pojedinim anketarima
2. izričitu kontrolu nad aktivnostima male grupe anketara (5 do 6 anketara po supervizoru)
3. sedmično informisanje i sastanci sa svakim anketarom
4. provjeravanje 10% rada svakog anketara putem terenskih posjeta ili telefonskih poziva odabranim domaćinstvima
5. završnu provjeru i pregled svih podataka od pojedinih anketara prije unosa podataka.

VII.2 Svođenje nedostatka odgovaranja na najmanju moguću mjeru

Glavni problem panel anketa je opadanje broja članova uzorka, to jeste, gubitak ispitanika koji odbijaju dalje učešće u anketi, koje je nemoguće kontaktirati tokom terenskog rada ili su odselili i ne mogu biti pronađeni. Opadanje u panel anketama je potencijalno štetno jer se veličina uzorka za ispitanike s kompletnim longitudinalnim podacima smanjuje tokom vremena, a postoji i

opasnost da diferencijalno opadanje uvede pristrasnost. Sljedeće procedure su preduzete u pokušaju smanjivanja opadanja.

VII.3 Pronalaženje osoba koje su odselile

U Talasu 3, anketarima su date informacije o praćenju domaćinstava i pojedinaca prikupljene u Talasu 3. Ovaj process je bio vrlo djelotvoran u omogućavanju anketara da pronađu članove koji su odselili. Daljnje otkrivanje članova koji su odselili je sprovedeno od strane Edina Šabanovića iz BHAS. Krajem terenskog rada je 21 osoba/domaćinstava koje su odselile poslato u BHAS, od kojih je pronađeno 12 (57%) i proslijeđeno anketaru. Ovo predstavlja dobru stopu uspjeha, naročito pošto je rok za pronalaženje bio veoma kratak. (Vidjeti Aneks D "Formular za osobe sa nepoznatom adresom")

VII.4 Pismo za domaćinstva

Pripremljeno je jedno uvodno pismo po domaćinstvu (Aneks E). Pravljenje pripremnog pisma je bio dio procesa prenosa podataka i svako pismo je lično/osobno adresirano na svako domaćinstvo iz uzorka.

VII.5 Poklon

Svaka anketirana osoba je dobila kalkulator kao mali znak zahvalnosti za učešće u anketi.

VII.6 Kontrola kvalitete rada

Supervizori su do kraja terenskog rada provjerili 230 domaćinstava da potvrde da li je anketa sprovedena. Telefonski pozivi na osnovu slučajnog uzorka su sprovedeni od strane IBHI-a radi provjere da su anketari bili na adresama. Ukupno je sprovedeno 117 provjera. Kombinacijom provjera od strane supervizora i projektne asistentice u IBHI-u je provjereno 12% uzorka.

VII.7 Ispravke

Instrukcije za ispravke su date u Instrukcijama za anketare (Aneks A). U Talasu 4 su supervizori zamoljeni da provedu više vremena na ispravljanju svakog upitnika kojeg je anketar vratio. Terenski menadžeri Grupe za implementaciju ankete su provjerili svaki kontrolnik.

VIII. Obrada podataka ankete

Kao i u prethodnim talasima, CSPro je računarski program odabran za unos podataka. Program CSPro se sastoji od dva glavna obilježja za smanjivanje ključnih grešaka pri unošenju podataka i smanjivanje potrebnog ispravljanja nakon unosa podataka:

Zaštite pri unosu podataka koje obuhvataju sve filtere.

Provjere opsega za svako pitanje (koji dopuštaju tri izuzetka: neprikladno, ne znam i nedostatak šifre).

Program za unošenje podataka Talasa 4 je imao više slične provjere kao u Talasu 3 i osoblje za unos podataka je dobilo instrukcije da provjere sve anomalije sa Terenskim menadžerima iz Grupe za implementaciju ankete. Program je testiran prije početka unosa podataka.

Dvanaest operatera za unos podataka je bilo zaposleno u svakoj terenskoj kancelariji i kako su svi radili u prethodnim Talasima obuka nije održana.

IX. Stope učešća i ponderisanje

Finalne stope odgovaranja za Talas 4 su prikazane u Tabeli 1. Broj slučajeva koji se nisu mogli pratiti je veoma mali, kao što je ukupno odbijanje kompletnih domaćinstava ili stopa neuspješnog kontaktiranja.

Tabela 1: Finalne stope učešća Talasa 4 za sva adekvatna domaćinstva (uključujući nova domaćinstva) po entitetima

	RS		FBiH		Total BiH	
	N	%	N	%	N	%
Anketirana domaćinstva	1314	98,2	1523	93,3	2837	95,5
Domaćinstva koja nisu pronađena	5	0,4	17	1,1	22	0,8
Odbila ili nisu kontaktirana	19	1,4	92	5,6	111	3,7
Ukupno	1338	100	1632	100	2970	100
Neadekvatna domaćinstva*	40		29		69	
Ukupno	1378		1661		3039	

* Neadekvatna domaćinstva uključuju domaćinstva koja su odselila u inostranstvo, ona gdje su svi članovi domaćinstva preminuli ili gdje su članovi domaćinstva previše bolesni ili stari da bi bili anketirani, itd.

Ponderisanje

Talas 4 sadrži odgovarajuće pondere.

Fahrudin Memić (EPPU) je, u saradnji sa Dr. Peter Lynnom (ISER), izradio pondere i primjenio ih. Kratak izvještaj o ovoj proceduri je dat u Aneksu F.

X. Dokumentacija

Dodatna dokumentacija za ovo istraživanje, uključujući upitnike, instrukcije za anketare, okvire za šifriranje za pitanja s otvorenim krajem i tabelu naziva varijabli po talasima za podatke iz tri talasa je dostupna za korisnike putem:

BHAS: www.bhas.ba
 FZS: www.fzs.ba
 RZS RS: www.rzs.rs.ba
 EPPU: www.eppu.ba

INSTRUKCIJE ZA SUPERVIZORE

TALAS 4

Republički zavod za
statistiku RS

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Federalni zavod za
statistiku

SADRŽAJ

Dobrodošli natrag!	3
Medijska pokrivenost ŽuBiH rezultata	3
Ključni nalazi ŽuBiH ankete	4
Uloga supervizora	11
Uzorak i pravila za praćenje	11
Dokumenti	12
Ostvarivanje kontakta	13
Maksimalno povećavanje učešća	14
Popisivanje uzorka talasa 4	15
Definicija domaćinstva	15
Kontrolnik	16
Bilježenje trenutnog članstva domaćinstva	17
Definicija glave domaćinstva	18
Pravljenje novih kontrolnika za osobe koje su odselile	19
Ispitanici koji se vraćaju u domaćinstvo	20
Formular za osobe s nepoznatom novom adresom	20
Modul 1: Informacije za spajanje	22
Modul 5: Radna aktivnost	22
Modul 6: Istorija statusa zaposlenja	23
Priručnik za izmjene	25
Šifre: Zanimanja	30
Šifre: Radna jedinica djelatnosti	32
Šifra: Općine	35

KORISNI TELEFONSKI BROJEVI

Bogdana Radić	051 212 272	Fehrija Mehić	033 206 452 lok 149
Vesna Grubiša	051 215 438	Dubravka Husić	033 206 452 lok 139

DOBRODOŠLI NATRAG!

Ove godine se **ŽuBiH** sprovodi kao podrška Jedinici za ekonomsku planiranje i implementaciju srednjoročne razvojne strategije (EPPU), koja će upotrijebiti podatke da obezbijedi vjerodostojnu statistiku za Vijeće ministara. Uz identifikovanje promjena koje su nastale u domaćinstvima u prethodnih 14 mjeseci, cilj talasa 4 je da ažurira informacije o pojavi siromaštva, koje su proizvedene koristeći podatke LSMS-a, sprovedenog u jesen 2001. Za one od vas koji ste radili na ŽuBiH-u prije, anketa bi trebala biti veoma jednostavna. Ukoliko ste isto tako radili i na LSMS-u u 2001, prepoznat ćete neka od novih pitanja. Kao i obično, glavni zadaci talasa 4 su:

1. Povratak članovima uzorka iz talasa 3.
2. Bilježenje postojećih članova domaćinstva, korištenjem iste definicije domaćinstva iz talasa 3; zapisivanje svih odlazaka iz domaćinstva i svih novih dolazaka, kao što su novi supružnici ili novi partneri, studenti koji se vraćaju da žive sa roditeljima ili bebe.
3. Anketiranje svih odgovarajućih odraslih osoba, tj. svi članovi koji su napunili **15 godina prije 1. decembra 2004.** To će obuhvatiti svu djecu koja su od prošle godine napunila 15 godina.
4. Prikupljanje informacija o praćenju koje će nam pomoći da ih ponovo pronađemo sljedeće godine ukoliko se odsele.
5. Pomoć u pronalaženju članova uzorka koji su se odselili.

MEDIJSKA POKRIVENOST ŽUBIH REZULTATA

Finalni Izvještaj talasa 3 ŽuBiH ankete, 2004. je objavljen u septembru ove godine, i bio je dobro medijski pokriven, uključujući:

1. Dnevne novine "Oslobođenje" (članak: Anketa "Živjeti u BiH", 1. oktobar 2004., str.10)
2. FTV (reportaža na centralnom dnevniku u 19:30, 30. septembar 2004.)
3. BHT1 (reportaža na centralnom dnevniku u 19:00, 30. septembar 2004.)
4. NTV Hayat (reportaža na centralnom dnevniku u 19:00, 30. septembar 2004. i u TV Fokusu u 14:00, 2. oktobar 2004.)
5. TV OBN (reportaža na centralnom dnevniku u 20:00, 30. septembar 2004.)
6. TV PINK BiH (reportaža, 30. septembar 2004.)
7. FENA, 30. septembar 2004.
8. Sedmični časopis VALTER

Za Vašu informaciju, ključni nalazi anketa se nalaze na narednim stranama. Ukoliko biste htjeli kopiju kompletnog Izvještaja, javite nam i rado ćemo Vam ga dostaviti.

KLJUČNI NALAZI ŽUBiH-a

Demografska i socijalna situacija u BiH

- *U sve tri godine ankete, 2001 – 2003., raspodjele prema starosti, spolu i bračnom statusu su slične.*
- *Postoji veća vjerovatnoća kod osoba koje žive u RS nego kod osoba koje žive u FBiH da su poduzetnici, da obavljaju sezonski rad, da imaju ugovore na određeno vrijeme ili da rade u porodičnom poslu.*
- *Ukupni nivoi nezaposlenosti u BiH su smanjeni tokom ove tri godine za neka tri procenta, što je promjena koja je, čini se, uzrokovana povećanjem broja poduzetnika i neznatnim smanjenjem procenta koji se opisuje kao 'domaćica'. To može ukazivati na to da više žena s porodicama počinje ulaziti u radnu snagu.*
- *Oko 25% ljudi u BiH nema obrazovne kvalifikacije, a samo 3% ima fakultetski nivo kvalifikacija.*
- *5% ispitanika u RS i 7% ispitanika u FBiH je steklo kvalifikaciju između 2002. i 2003. To su bili prvenstveno mlađi ljudi i studenti.*
- *Kretanje tokom ove tri godine ukazuje na povećanje u broju osoba koje posjeduju dom i, u manjoj mjeri, u broju osoba koje iznajmljuju smještaj. Procent ljudi u privremenom smještaju je smanjen, a vlasnici stanarskog prava su praktički nestali tokom ovog perioda.*
- *Postoji veća vjerovatnoća kod domaćinstava u RS nego kod domaćinstava u FBiH da imaju dvije ili više zaposlenih osoba u domaćinstvu.*
- *30% domaćinstava u BiH nije imalo nijednu osobu s plaćenim zaposlenjem u vrijeme anketiranja u 2003.*
- *Domaćinstva u FBiH su generalno bogatija u smislu srednje vrijednosti prihoda domaćinstva iz svih izvora. Čini se da je to uglavnom uzrokovano visokim nivoima prihoda iz zaposlenosti u FBiH.*

Stambena pitanja, migracija i geografska pokretljivost

- *65% domaćinstava u BiH je prijavilo da ima jedan ili više problema sa trenutnim uslovima stanovanja.*
- *14% domaćinstava u BiH nema tekuću vodu u svom smještaju, a 18% nema kanalizaciju.*
- *Procent domaćinstava s pristupom internetu je udvostručen između 2002. i 2003., a također je udvostručeno i posjedovanje mobilnog telefona tokom ovog perioda.*
- *Srednja vrijednost mjesečnih stambenih troškova je povećana u FBiH između 2002. i 2003., ali je ostala ista u RS.*
- *Postoje naznake da se sa povećavanjem srednje vrijednosti prihoda u FBiH također povećavaju troškovi života, sa povećanjem troškova za hranu i osnovne stavke u FBiH između 2001. – 2003.*
- *Skala ne-novčanih teškoća ukazuje na to da su domaćinstva u RS generalno siromašnija od domaćinstava u FBiH.*
- *Jedna trećina domaćinstava, koja su imala četiri ili više problema sa uslovima njihovog smještaja, ima najniže srednje vrijednosti prihoda i lošiji rezultat na skali teškoća, tako da pate od višestrukih izvora siromaštva.*
- *8% ljudi u BiH je promijenilo mjesto stanovanja između 2002. i 2003. Od ispitanika koji su rekli u 2002. da očekuju preseljenje sljedeće godine, samo polovina je tako i uradila do vremena anketiranja u 2003.*
- *Promjene u stambenom posjedu između 2001. i 2003. ukazuju na to da se domaćinstva u BiH kreću prema trajnijim vrstama stanja posjeda sa opadanjem nivoa privremenog i nezakonitog zauzeća stambenih jedinica.*

Zaposlenost i nezaposlenost

- *Stope zaposlenosti za populaciju radnog uzrasta (15-64 godine) su povećane za skoro 5% između 2001. i 2003., a stope nezaposlenosti su pale za 3%.*
- *35% ljudi koji su bili nezaposleni ili van tržišta rada u 2001. su imali plaćeno zaposlenje u 2003.*
- *10% ispitanika koji su imali plaćeno zaposlenje u 2001. je bilo nezaposleno u 2003., a daljih 8% je sasvim napustilo tržište rada.*
- *BiH je vidjela opadanje u poljoprivrednim zanimanjima između 2001. i 2003. i povećanje u trgovačkim i uslužnim zanimanjima.*
- *Procent ispitanika sa zaposlenjem koji primaju zdravstvenu ili penzionu pomoć je povećan.*
- *Postoji veća vjerovatnoća kod muškaraca u BiH da imaju plaćeno zaposlenje nego kod žena.*
- *Postoji veća vjerovatnoća kod mlađih ljudi i ljudi sa dobrim zdravljem da budu zaposleni. Međutim, u RS je 14% ispitanika starih 65 ili više godina bilo i dalje sa zaposlenjem.*
- *Postoji najmanja vjerovatnoća kod ljudi bez obrazovnih kvalifikacija da imaju plaćeno zaposlenje, nakon čega slijede ispitanici samo sa osnovnim školskim obrazovanjem.*
- *Postoji značajno manja vjerovatnoća kod ljudi bez obrazovnih kvalifikacija i starijih ljudi da su prešli u zaposlenost iz nezaposlenosti između 2001. i 2003.*
- *Privremeni stanari su poboljšali svoju situaciju na tržištu rada tokom ovog trogodišnjeg perioda, pogotovo u RS, gdje je postojala znatno veća vjerovatnoća da su oni našli posao.*

Prihod

- *Jedna trećina domaćinstava u RS i jedna petina domaćinstava u FBiH su bili u nižem kvartilu prihoda u 2003.*
- *'Radom bogata' domaćinstva, u kojima dvoje ili više ljudi ima plaćeno zaposlenje, su bila značajno bogatija od drugih domaćinstava, pogotovo u FBiH.*
- *Spol 'glave' domaćinstva je bio povezan sa nivoima prihoda, s tim da je postojala veća vjerovatnoća kod domaćinstava koja vode žene da budu u nižem kvartilu prihoda nego kod domaćinstava koje vode muškarci.*
- *Ljudi u najmlađoj grupi uzrasta (15-24 godine) su imali niske srednje vrijednosti prihoda, prihod se povećava u srednjim godinama, da bi doživio vrhunac u starosnoj dobi od 35 do 44 godine a, zatim, opada sa starenjem ljudi i odlaskom u mirovinu.*
- *Prihodi žena iz svih izvora prihoda su značajno niži od prihoda muškaraca u BiH, što vjerovatno odražava kraće radno vrijeme za žene i njihovu lokaciju u slabije plaćenim poslovima.*
- *Sa povećanjem nivoa obrazovanja povećavaju se i nivoi prihoda. Ispitanici bez kvalifikacija ili samo sa osnovnim obrazovanjem su značajno siromašniji od ispitanika s višim nivoima kvalifikacija.*
- *Jedna četvrtina domaćinstava sa zavisnom djecom mlađom od 15 godina u BiH nije imala nikakav prihod iz izvora sa zaposlenjem.*
- *Obrazovni nivo 'glave' domaćinstva za domaćinstva sa zavisnom djecom i da li postoji prihod od zaposlenja su bili jasno povezani. Skoro polovina (44,3%) domaćinstava sa zavisnom djecom čija 'glava' domaćinstva nije imala kvalifikacije nije imala ni prihod od zaposlenja.*
- *Za BiH u cjelini, procent ljudi koji su rekli da žive udobno je povećan sa 2,6% u talasu 2 na 3,7% u talasu 3, dok je procent ljudi koji su 'imali velike teškoće' neznatno smanjen sa 18% na 16,6% u talasu 3.*

Dinamika siromaštva

- Korištenjem definicije siromaštva kao dvije trećine srednje tačke prihoda, možemo konstruirati prag siromaštva za BiH. U talasu 3, 34,7% domaćinstava u BiH je bilo siromašno po našoj definiciji, 46,4% u RS i 25,3% u FBiH.
- Sastav domaćinstva ima značajan uticaj na vjerovatnoću da će biti siromašno, sa većom vjerovatnoćom kod domaćinstava koje vode žene da su siromašna nego kod domaćinstava koje vode muškarci.
- 5,2% domaćinstava sa zavisnom djecom i određenim prihodom je ispod praga siromaštva, preko dvije trećine (67,8%) domaćinstava sa zavisnom djecom i bez prihoda od zaposlenosti je bilo u siromaštvu.
- 29,6% djece mlađe od petnaest godina u RS i 17,1% djece u FBiH su živjeli u siromaštvu u talasu 3.
- Postoji dosta veliko kretanje oko praga siromaštva uz samo tri petine domaćinstava koji su bili na istoj strani praga siromaštva u sva tri talasa.
- Preko dvije petine (44,3%) domaćinstava u BiH nije nikad išlo ispod praga siromaštva tokom ovog trogodišnjeg perioda; 35,9% u RS i 50,9% u FBiH. Za razliku od toga, 16,7% domaćinstava je uvijek bilo ispod tog praga; 21,7% u RS i 12,8% u FBiH.
- Starosna dob, stanje zaposlenosti, bračno stanje i nivo obrazovanja su svi povezani sa nivoima siromaštva tokom te tri godine.
- Ispitanici sa bilo kakvim oblikom obrazovne kvalifikacije, oženjeni/udati i oni koji su selili tokom posljednje godine su imali znatno manju vjerovatnoću da padnu u siromaštvo.
- Bračno stanje je imalo pozitivni uticaj na izlazak iz siromaštva u poređenju sa ispitanicima koji nikad nisu stupili u brak. Bilo koji nivo obrazovanja, a posebno fakultetski nivo kvalifikacije u FBiH, je znatno povećavao vjerovatnoću izlaska iz siromaštva.

Zdravlje

- *35% ispitanika je opisalo svoje zdravlje u poređenju sa drugim osobama iste dobi kao osrednje, a daljih 40% je opisalo svoje zdravlje kao dobro ili odlično. Nešto manje od jedne petine je reklo da je njihovo zdravlje bilo loše, a samo 5% je reklo da je bilo veoma loše.*
- *Polovina osoba čije zdravlje je bilo loše u talasu 2 prijavilo je poboljšano zdravlje, a 38,8% osoba sa veoma lošim zdravljem prijavilo je da je u toj kategoriji u talasu 3.*
- *Većina ispitanika (79,8%) je imala neku vrstu zdravstvenog osiguranja, mada je postojala veća vjerovatnoća da to imaju osobe u FBiH nego osobe u RS. U oba entiteta, broj ispitanika sa zdravstvenim osiguranjem je bio neznatno povećan od 2002., za 3,2% u FBiH i 2,5% u RS.*
- *U cjelini, 6,6% ispitanika je sebe smatralo osobama s ograničenjima. Postojala je manja vjerovatnoća da osobe s ograničenjima budu ili sa zaposlenjem ili nezaposlene i veća vjerovatnoća da su van tržišta rada u odnosu na ispitanike bez ograničenja.*
- *Jedna trećina ispitanika je rekla da su pušili u posljednjih sedam dana. Taj procent je nešto veći u FBiH (33,4%) nego u RS (30,3%), a kod muškaraca je veća vjerovatnoća da su bili pušači nego kod žena.*
- *Oko ¼ anketiranih koji su pušili u talasu 2, prestalo je pušiti do talasa 3, dok je jedna osmina osoba koje su bile nepušači u talasu 2 počela pušiti godinu kasnije.*
- *Ispitanici u RS su patili od viših nivoa psihološkog stresa nego ispitanici u FBiH.*
- *Žene su prijavile više nivoe stresa od muškaraca, vjerovatno zbog veće spremnosti kod žena da priznaju takva osjećanja nego muškarci.*
- *Nivo psihološkog stresa se povećavao sa starijim uzrastima.*

Vrijednosti, mišljenja i kvalitet života

- *Većina ispitanika u oba entiteta se nije slagala s tim da je u redu da ljudi žive zajedno umjesto da se vjenčaju.*
- *Većina ispitanika u oba entiteta se slagala ili sasvim slagala da je bolje razvesti se nego nastaviti nesretni brak.*
- *Preko jedne trećine ispitanika se slagala ili sasvim slagala da, kad postoje djeca u porodici, roditelji trebaju ostati zajedno čak iako se ne slažu, oko jedne petine nije bilo ni za ni protiv, dok se ostala polovina nije slagala s tim da roditelji trebaju ostati zajedno radi djece.*
- *Ispitanici su bili skloni da kažu da je bolje za djecu ako njihovi roditelji žive u braku nego u zajednici.*
- *Skoro svi ispitanici u oba entiteta su se ili slagali ili sasvim slagali s tim da odrasla djeca imaju obavezu da se brinu o svojim starijim roditeljima.*
- *Većina ispitanika je imala najmanje jednu osobu s kojom su mogli razgovarati i najmanje jednu osobu koja im može pomoći u krizi.*
- *Postojala je najveća vjerojatnoća da ispitanici kažu da dijele svoja privatna osjećanja i brige sa supružnikom ili partnerom, nakon čega slijedi roditelj, dijete, prijatelj ili brat ili sestra.*
- *Ljudi su bili najzadovoljniji sa svojim porodicama, supružima, suprugama ili partnerima, a najmanje zadovoljni sa svojim prihodom domaćinstva.*

ULOGA SUPERVIZORA

Uloga supervizora je od suštinske važnosti za uspjeh ankete, a pred Vama su neki veoma bitni zadaci koji su u sklopu Vašeg posla. Ukratko, Vaše glavne obaveze su sljedeće:

1. Obučiti i izvršiti provjere kontrole kvaliteta rada anketara

- i) Obučite nove anketare.
- ii) Posjetite, ili nazovite telefonom, dva domaćinstva iz uzorka svakog anketara radi provjere da je anketar stvarno bio na adresi.
- iii) Izvršite vizuelnu provjeru popunjenih kontronika i upitnika kako bi provjerili da su osnovni podaci uneseni ispravno. Sadržaj vizuelne provjere se nalazi na posljednjoj stranici upitnika.

2. Šifrirati otvorena pitanja

Postoje devet otvorenih pitanja koje treba šifrirati u svakom upitniku, a ona potpadaju u sljedeće kategorije:

Zanimanje: Modul 3 pitanje 12; Modul 5 pitanja 5, 31 i 40; Modul 6 pitanje J6

Radna jedinica djelatnosti: Modul 5 pitanja 6, 32 i 41; Modul 6 pitanje J7

Općina: Modul 8 pitanja 3 i 7

Šifre se nalaze na kraju ovog priručnika. Ako anketari nisu prikupili dovoljno informacija da biste Vi mogli šifrirati pitanje, ili su podaci nečitljivi, na Vama je da prikupite dodatne informacije od anketara kako bi ispravno šifrirali pitanje.

3. Ako je to potrebno, pokušati ubijediti one koji su odbili anketiranje

Ako je pri kraju terenskog rada stopa odziva niža od prihvatljive, od supervizora će se možda tražiti da pokušaju ubijediti i anketirati osobe koje su odbile učešće.

4. Ostali zadaci

Dodatni zadaci supervizora su sljedeći:

- dostavljanje popunjenih upitnika u dogovorenom roku;
- isplata tima koji je radio na terenu u skladu sa dogovorenim procedurama.

UZORAK I PRAVILA ZA PRAĆENJE

Uzorak za talas 4 se sastoji od 2.882 domaćinstva u kojima su svi ili neki članovi anketirani u talasu 3 (domaćinstva sa šiframa 10, 11 i 12 u dijelu kontrolnika koji se odnosi na rezultat domaćinstva).

Svaka osoba za koju je zabilježeno da pripada anketiranom domaćinstvu je predštampana na kontrolniku. Za svako domaćinstvo postoji jedan kontrolnik.

Svaka predštampana osoba, uključujući djecu i one koje nisu anketirane prošle godine, nazivaju se **IZVORNI ČLANOVI UZORKA (IČU)**. Svi IČU će biti praćeni i zbrojeni. To ne mora značiti da će biti anketirani. Na primjer, IČU koji imaju manje od 15 godina neće biti anketirani. IČU koji su odselili u inostranstvo neće biti anketirani (ali, pošto se može desiti da se vrate godinu dana kasnije, potrebno je da na kontrolniku jasno zabilježimo njihov trenutni status). Ukoliko se IČU odsele negdje u okviru BiH, biće pokušano sve da oni budu pronađeni i anketirani, ukoliko su oni odrasle osobe.

Uzorak će se isto sastojati od **NOVIH ČLANOVA UZORKA (NoČU)**. NoČU su osobe koje su ušle u domaćinstvo nakon talasa 3. Ti NoČU trebaju biti uključeni u domaćinstvo (ukoliko se oni uklapaju u definiciju domaćinstva) i njih treba anketirati ukoliko im je 15 godina ili više.

DOKUMENTI

1. KONTROLNIK - Ovo je kompleksan dokument ali je veoma važno da ga razumijete i pravilno popunite. Uz pomoć kontrolnika možemo biti sigurni o lokaciji svakog IČU. Tabela na stranici 2 navodi sve osobe u domaćinstvu. To će se koristiti da bi se zabilježile sve promjene u domaćinstvu. Ostale informacije o članovima domaćinstva se prikupljaju na strani 3. Nakon završetka svih anketnih razgovora, vraćate se na stranu 4 kontrolnika da popunite informacije za praćenje koje će nam pomoći da nađemo ljude ukoliko se odsele i da popunite finalni rezultat za svakog pojedinca u domaćinstvu. Na kraju, na strani 5 se šifrira ishod domaćinstva da bi omogućili da Terenski ured prati napredak na terenu.

2. FORMULAR ZA OSOBE S NEPOZNATOM ADRESOM - Ovo se koristi da bi se Terenskom uredu pružile informacije o IČU koji su se odselili u, ili izvan, Vašeg područja¹ a koje ne možete pronaći.

3. UPITNIK – Struktura upitnika talasa 4 je sljedeća:

Modul 1: Informacije o članovima domaćinstva – nema promjena

Modul 2: Stanovanje – veoma male promjene u sadržaju, ali se ove godine pitanja postavljaju svakom domaćinstvu a ne samo onima koji su se odselili u protekloj godini. Ovo će omogućiti ažuriranje podataka o stambenoj situaciji od perioda kada je sproveden LSMS (2001.).

Modul 3: Individualna demografija i obrazovanje – nekoliko novih pitanja o troškovima obrazovanja.

Modul 4: Zdravstvo – nema promjena

Modul 5: Radna aktivnost – na kraju ovog modula su dodana pitanja o privatnim biznisima.

Modul 6: Poslovna povijest – nema

Modul 7: Socijalna zaštita i krediti – skoro potpuno identičan

Modul 8: Migracije – nema promjena u sadržaj, ali se nekoliko pitanja postavlja svakom članu a ne samo Novim članovima uzorka da bi se omogućilo ažuriranje mjesta boravka od perioda kada je sproveden LSMS.

---

¹ Definicija "Vašeg područja" je fleksibilna i zavisi od dostupnosti i obima posla drugih anketara, te saobraćajnih veza. Supervizori će određivati koji će anketari kontaktirati osobe koje su odselile.

Modul 9: Vrijednosti i mišljenja – koriste se ista pitanja iz talasa 2 da bi se omogućilo poređenje promjene stavova nakon dvije godine.

Modul 10: Potrošnja – potpuno isti modul kao u LSMS-u (pitanja se postavljaju samo jednom članu domaćinstva).

Modul 11: Poljoprivredne aktivnosti – skraćena verzija modula iz LSMS-a (pitanja se postavljaju samo jednom članu domaćinstva).

Pitanja iz modula 2, 10 i 11 se postavljaju samo jednom članu domaćinstva **ali bi se ostali moduli trebali postaviti svakom pojedincu starosti 15 godina ili više (na datum 1. decembra 2004, ili prije).**

Opća pravila o upitniku su:

1. Svaka odrasla osoba se treba anketirati pojedinačno i idealno bi bilo da se to radi odvojeno od ostalih članova domaćinstva. Grupno anketiranje nije poželjno pošto su u tim slučajevima informacije slabije kvalitete.
2. Ispitanici imaju pravo odbiti odgovoriti na pojedinačna pitanja ukoliko to žele. Nemojte vršiti pritisak na ispitanike da odgovore na svako pitanje. Ovo može ugroziti njihovu saradnju u narednim godinama.
3. Ukoliko ispitanik **ne zna** odgovor, upisuje se "N.Z." na tom pitanju.
Ukoliko ispitanik **odbije** da da odgovor, upisuje se "B.O." na tom pitanju.

OSTVARIVANJE KONTAKTA

Kontaktiranje policije

Prije nego što počnete s posjetama u nekom području, trebali biste kontaktirati lokalnu policijsku stanicu i dati detalje o tome kada i gdje ćete vršiti svoje posjete. Policiji biste trebali dati kopiju pisma za ispitanike i zatražiti od njih da stupe u vezu sa Zavodom za statistiku ukoliko imaju bilo kakvih pitanja o Vašem istraživanju. To ne samo da upoznaje policiju sa situacijom, već Vam daje pouzdanje da ljudima predložite da nazovu policiju ukoliko sumnjaju u Vašu autentičnost.

Pronalaženje adrese

U manjem broju slučajeva, ili zbog toga što su ispitanici odselili ili zbog toga što radite u nekom novom području, može doći do poteškoća sa pronalaženjem adrese. Vi biste uvijek trebali imati kartu Vašeg područja. Osim toga možete:

1. Provjeriti s lokalnim stanovnicima.
2. Ići u lokalnu poštu.
3. Kontaktirati lokalnu policijsku stanicu.
4. Provjeriti lokalne biblioteke da vidite posjeduju li karte lokalnih područja.

Kontaktiranje dodijeljene adrese

U Vašem prvom kontaktu na adresi iz uzorka, prije svega morate:

1. Provjeriti adresu.
2. Kazati ispitaniku Vaše ime, da radite za Zavod za statistiku i pokazati Vašu akreditaciju.
3. Kazati ispitaniku da sprovodite anketu **Živjeti u BiH** a u tom trenutku, isto tako, možete spomenuti prošlogodišnje anketiranje.
4. Pokazati pismo.
5. Provjeriti da li je iko od članova prošlogodišnjeg uzorka još uvijek prisutan.
6. Napraviti kratak uvod u anketu. Pomenite da želimo anketirati sve ljude od 15 i više godina i zamolite da izvršite anketiranje odgovarajućih članova. Prije nego što im date pismo, napravite kratak uvod u anketu, ali bi isto tako trebali ostaviti dovoljno vremena ispitaniku da pročita pismo, ukoliko oni to žele, prije nastavka razgovora.

Ni pod kojim okolnostima ne smijete tražiti da svi članovi domaćinstva budu prisutni u isto vrijeme radi anketnog razgovora. **Vi MORATE biti spremni da budete fleksibilni i da posjetite isto domaćinstvo više od jednog puta ukoliko je to potrebno.**

MAKSIMALNO POVEĆAVANJE UČEŠĆA

Ljudi na Vašem spisku se **ne mogu zamijeniti nekim drugim pojedincima**. Ukoliko oni svi odbiju, nećete moći dobiti rezervne adrese. Zbog toga je jako važno ubijediti ljude da učestvuju i dolaziti više puta na adresu da pronađete ljude koji su rijetko kod kuće.

Postupanje sa odbijanjem

Odbijanje učešća u anketi je veliki problem za jednu panel anketu. Pošto ŽuBiH prati iste ljude tokom trajanja ankete, od suštinskog je značaja da ograničimo odbijanje koliko god je to moguće. Jedino se putem održavanja saradnje naših članova uzorka može osigurati kvalitet podataka. Mi očekujemo manji broj odbijanja jer domaćinstva koja su odbila saradnju u talasu 3 nisu uključena u uzorak ove godine. Osim toga, Vi poznajete imena većine ispitanika i u većini slučajeva ste ranije osobno obavili anketni razgovor s njima.

Kada zamjena daje informacije

Ukoliko osoba koja odbija živi s nekim s kim je obavljen anketni razgovor, možete zatražiti dopuštenje te osobe da putem zamjene dobijete neke podatke o njima. Ukoliko niste u stanju da uradite ni to, važno je da što detaljnije zabilježite opis odbijanja. Neki ljudi stvarno nisu u stanju da budu anketirani ove godine (npr. zbog ozbiljnog oboljenja) ali su voljni da budu anketirani iduće godine.

Zabilježite razloge za sva odbijanja na strani 5 Vašeg kontrolnika.

POPISIVANJE UZORKA TALASA 4

Ove godine se uzorak sastoji od svih koji se nalaze na popisu predštampane liste. U većini slučajeva će osoba koja će Vam otvoriti vrata biti IČU. Mada možete razjasniti sa bilo kojim drugim članom domaćinstva da li član uzorka stanuje na toj adresi, ne smijete nastaviti sa popunjavanjem kontrolnika sve dok to ne možete uraditi sa osobom koja je IČU. Osim toga, s tom osobom je trebao biti obavljen anketni razgovor prošle godine. Bilo bi neprikladno, na primjer, tražiti da se popuni kontrolnik s osobom koja je odbila saradnju prošle godine. Osim toga, Vaš prvi pojedinačni anketni razgovor bi trebao biti s ranijim ispitanikom gdje god je moguće.

Ustanove

Isto tako ćete obavljati anketne razgovore s ljudima u ustanovama gdje je to moguće. Studenti u studentskom domu, ljudi u domovima, i tako dalje, će se i dalje računati kao adekvatni pojedinci za anketiranje. Ukoliko su oni odselili iz Vašeg područja, onda otkrijte naziv ustanove u koju su preselili i njima će biti dodijeljen drugi anketar. Izuzeci za to su kasarne, zatvori i bolnice. Ukoliko se od Vas zatraži da pristupite nekoj ustanovi, to bi uvijek trebali učiniti preko upravnika ili slične osobe u prvom redu, ukoliko takva osoba postoji. U slučajevima nedoumice, kontaktirajte Terenski ured i neko će telefonirati ili pisati u Vaše ime, ukoliko se donese odluka da se ostvari kontakt.

Popisivanje domaćinstava se dijeli u tri faze:

1. Utvrđivanje koji IČU iz prošle godine su još uvijek prisutni.
2. Identificiranje svih NoČU u anketi, to jeste, nepopisanih članova.
3. Identificiranje svih IČU koji su napustili domaćinstvo.

Kako bi znali koje bi nepopisane članove trebalo ili ne bi trebalo uključiti u domaćinstvo, moraćete veoma jasno poznavati definiciju domaćinstva koju koristimo. Samo da Vas podsjetimo, definicija domaćinstva je sljedeća:

DEFINICIJA DOMAĆINSTVA

Domaćinstvo: je društvena jedinica sastavljena od jedne osobe ili grupe osoba koje su se udružile u zajednicu da bi dijelili sklonište i hranu. Drugim riječima, domaćinstvo je grupa osoba koje obično prebivaju u istoj stambenoj jedinici ili u jednom njenom dijelu (žive pod istim krovom), koji su sjedinjeni ili nisu sjedinjeni krvnim vezama, i koji kuhaju zajedno ("jedu iz iste posude").

UKLJUČIVANJA:

- Osoba koja je prisutna u trenutku anketnog razgovora, ukoliko je to mjesto gdje on ili ona živi većinu vremena tokom godine.
- Osoba koja je odsutna u trenutku anketnog razgovora sve dok je njihovo odsustvo manje od tri mjeseca u proteklih 12 mjeseci a to je mjesto gdje on ili ona živi većinu vremena tokom godine.
- Gosti ili ostali koji prebivaju u domaćinstvu više od tri mjeseca u proteklih 12 mjeseci.
- Novorođene bebe bez obzira na vrijeme u domaćinstvu.

- Novi bračni drugovi bez obzira na vrijeme dolaska u domaćinstvo.
- Studenti koji su odsutni više od devet mjeseci ali koje izdržavaju članovi domaćinstva.

ISKLUČIVANJA:

- Osobe odsutne iz domaćinstva više od devet mjeseci.
- Plaćeni kućni pomoćnici.
- Oni koji žive na nekom drugom mjestu većinu vremena tokom godine, posjetioци ili turisti koji prebivaju u jedinici stanovanja manje od tri mjeseca.
- Podstanari ili stanari koji plaćaju stan i hranu.
- Oni koji jedu u domaćinstvu ali prebivaju negdje drugdje, ili žive u prebivalištu ali redovno jedu negdje drugdje.
- Studenti koji plaćaju stan i hranu u domaćinstvu.

KONTROLNIK

Uzorak Vam je dodijeljen putem kontrolnika koji vezuje imena IČU-a s adresama na kojima oni žive. Kontrolnik je ključni dokument za niz aktivnosti od suštinskog značaja za anketu:

1. Provjera izmjena u sastavu domaćinstava od talasa 3 - identificiranjem osoba koje nisu više stanovnici domaćinstava iz talasa 3 i NoČU koji su se pridružili domaćinstvima ispitanika talasa 3 - a zatim bilježenje razloga za promjene i datuma tih promjena.
2. Definiranje članstva domaćinstava talasa 4 radi određivanja pogodnosti za anketiranje u ovom talasu.
3. Utvrđivanje da li su ispitanici ranije anketirani radi preusmjeravanja u Upitnik.
4. Bilježenje nekih detalja o osobama koje su odselile radi pomoći u pronalaženju i praćenju tih osoba.
5. Bilježenje ishoda anketiranja pojedinaca u domaćinstvu.

Predštampane informacije

Predštampane informacije na Vašem kontrolniku sadrže TID, adresu iz uzorka i spisak ljudi koje možete očekivati da pronađete na toj adresi.

TID (predštampan u gornjem lijevom čošku)

To je terenski identifikacioni broj koji treba prenijeti u Upitnik. Koristi se da poveže dokumente i podatke za članove istog domaćinstva i za pojedince kroz talase. **Stoga je od osnovne važnosti da ovaj broj bude napisan tačno i čitljivo.**

TID se sastoji od:

broja talasa:	ovo je četvrti talas ankete.
broja entiteta:	1 identificira RS, a 2 identificira FBiH.
broja serije:	četvorocifreni broj koji identificira adresu.

broja domaćinstva: kad se uzorak dodjeljuje na početku terenskog rada, on će uvijek biti 1. Kasnije će za odijeljena domaćinstva to biti povećano na 2, 3, 4, i tako dalje, kako bude prikladno.

broja provjere: to je za provjere u fazi unosa podataka.

Izdana adresa (predštampana)

To je posljednja poznata adresa za osobu (osobe) popisane u kontrolniku.

Ispravke izdate adrese ili podaci o novoj adresi

Ovo je prostor za upisivanje bilo kakvih ispravki na izdatoj predštamponoj adresi. Molim Vas upišite ispravke samo ako ste sigurni da barem jedna od osoba s Vašeg spiska još uvijek živi na izdatoj adresi. Ukoliko je kompletno domaćinstvo odselilo trebat će Vam ovaj prostor da biste mogli upisati podatke o novoj adresi.

Status adrese

Ovo je rubrika gdje šifirate status adrese. Nama je potrebno da znamo da li je domaćinstvo sada na novoj adresi i, ukoliko je tako, potrebno je zabilježiti to u ovoj rubrici. Ukoliko je ono još uvijek na staroj adresi a potrebno je napraviti neke ispravke u predštampanoj obavijesti o adresi, njih je potrebno zabilježiti. Molimo Vas da zaokružite odgovarajuće šifre čak i kad domaćinstvo nije učestvovalo, tj. odbilo, nije kontaktirano, i tako dalje.

Rubrike za šifre anketara i supervizora

"Šifra prvog anketara" i "šifra prvog supervizora" se ne smiju mijenjati na bilo koji način, bez obzira na to koji anketar konačno obavlja anketne razgovore sa domaćinstvom. Sve ispravke, uslijed prebacivanja iz drugog područja, ili ponovnog dodijeljivanja domaćinstva koje je odbilo učestvovati drugom anketaru trebale bi biti unesene u "šifru finalnog anketara" i "šifru finalnog supervizora". Zadnja rubrika je za operatere unosa podataka tako da Vas molimo da to ostavite prazno.

Bilježenje posjeta

Ovdje ubilježite sve posjete koje ste obavili. Koristite krajnji odjeljak za prikazivanje 'bez odgovora', 'ugovoren sastanak', 'vrijeme sastanka' i za bilježenje napretka - npr. 'supruga anketirana, suprug kući tek poslije 6 sati uveče'. Ukoliko nije obavljena nijedna posjeta na novoj adresi, ostavite odjeljke praznim. **Molimo Vas da šifirate samo osobne posjete a ne telefonske pozive.**

BILJEŽENJE TRENUTNOG ČLANSTVA DOMAĆINSTVA

Pitanja 1-4: Predštampano ime, LID, spol i datum rođenja. Da biste zapisali trenutnu strukturu domaćinstva trebate ići kroz svaku osobu navedenu u pitanjima 1-4, provjeravajući s ispitanikom da li je ta osoba još uvijek član domaćinstva.

Pitanje 5: Šifra trenutnog statusa. Upišite odgovarajuću šifru u pitanju 5 (naravno počinjete s Vašim ispitanikom). Provjerite samo njihova imena iz pitanja 1. Ostali podaci se tamo nalaze da razjasne moguće nedoumice.

Pitanje 6: NoČU. Nakon provjere statusa svakog IČU možete pitati da li ima novih članova u domaćinstvu. Da biste saznali o NoČU pitajte: "Da li iko drugo obično živi ovdje sa Vama?" **Morate vladati definicijom domaćinstva i isključiti osobe koje se ne računaju kao rezidentne. Nemojte propustiti novorođene bebe.** Dodajte IME I PREZIME svih NoČU u pitanje 1 u redu koji slijedi neposredno nakon posljednjeg popisanog člana i unesite šifru 1 u pitanje 3.

Pitanje 7: Razlog dolaska NoČU u domaćinstvo. Upišite razlog zbog kojeg su osobe nove u domaćinstvu u pitanju 4 i datum njihovog dolaska u domaćinstvo u pitanju 5. Ukoliko je osoba došla zbog braka i datum rođenja nije isti kao datum kojeg je osoba počela živjeti u domaćinstvu onda upišite datum kad je osoba počela živjeti u domaćinstvu.

Pitanje 8: Informacije o osobama koje su odselile. Kada je u pitanju 5 neko označen sa šifrom 3, odseljenik/ica, pitajte zašto je osoba otišla.

Pitanje 9: Datum dolaženja ili odlaženja iz domaćinstva.

Strana 3 je lista za prikupljanje detalja o svim trenutnim članovima domaćinstva. Stoga se pitanja 10 do 20 odnose samo na osobe koje trenutno borave u domaćinstvu, uključujući djecu, ali ne i IČU koji su se odselili iz domaćinstva.

Pitanje 10: U ovom pitanju se provjerava da li je predštampani spol iz talasa 3 tačan.

Pitanje 11: Ukoliko je predštampan spol iz talasa 3 pogrešan ili se odnosi na NoČU, spol se upisuje u ovoj rubrici.

Pitanje 12: U ovom pitanju se provjerava da li je predštampani datum rođenja iz talasa 3 tačan.

Pitanje 13: Ukoliko je predštampan datum rođenja iz talasa 3 pogrešan ili se odnosi na NoČU, datum rođenja se upisuje u ovoj rubrici.

Pitanje 14: Zabilježite vezu sa glavom domaćinstva. **Glava domaćinstva ne mora biti osoba 01 ili osoba na vrhu spiska domaćinstva.**

DEFINICIJA GLAVE DOMAĆINSTVA

Glava domaćinstva je osoba koju je domaćinstvo imenovalo kao takvu, bez obzira na razlog (dob, donošenje odluka, zarada, tradicija, itd.). Sami članovi domaćinstva će, na osnovu njihovih ličnih kriterija izabrati glavu domaćinstva. Najčešće, ali ne i uvijek, to će biti osoba koja najviše doprinosi domaćinstvu i neko ko je upoznat sa svim aktivnostima i poslovima članova domaćinstva. Glava domaćinstva može biti muško ili žensko.

Pitanje 15: Šifrirajte bračno stanje za svakog trenutnog člana domaćinstva. "Neudata/neoženjen" znači da osoba nikada nije bila u braku. Napomena: trenutni položaj u domaćinstvu je važniji od bilo kojeg drugog. Svrha ovog pitanja je da se razumiju odnosi unutar domaćinstva, (zakonski bračni status je obrađen u upitniku). Stoga je udata/oženjena osoba koja živi odvojeno od svog bračnog druga šifrirana kao "razdvojena", a ne "udata/oženjena". Udata/oženjena ali razdvojena osoba koja živi s nekim drugim je šifrirana pod "žive zajedno". Razvedena osoba ili udovica/udovac koja se ponovo vjenčala je šifrirana kao "udata/oženjen" ili kao da "živi zajedno" ako je tako.

Važno je ne upisivati prijatelje koji dijele smještaj kao partnere, ali isto tako, u pojedinim slučajevima parovi mogu samo na prvi pogled izgledati kao prijatelji.

Oni koji se izjasne da žive zajedno s partnerom istog spola trebaju se upisati pod šifrom "žive zajedno".

Pitanja 17 i 19: Otac/majka. Provjeriti za svakog trenutnog člana domaćinstva (gdje je neophodno) da li im otac i majka žive u domaćinstvu. Provjeriti da li su to biološki roditelji. Svrha ovog pitanja je da budemo sigurni da znamo ko su biološki roditelji a ko nisu. Dosta je često, na primjer, da je majka biološka a da otac nije. Naravno nećete morati postavljati ovo pitanje u slučajevima gdje nema mogućnosti da roditelj živi u domaćinstvu (npr. domaćinstva sa samcem ili parom) ali uvijek provjerite u svim mogućim slučajevima.

Pitanja 18 i 20. "Broj osobe" oca/majke. Molim Vas provjerite da ste prepisali ispravan broj (tj. "broj osobe" roditelja) u red u koji se upisuju detalji o djetetu.

Pitanje 21: Nakon što ste popunili pitanja 5 do 20 prebacite "broj osobe" i ime trenutnih članova od 15 godina i više u modul 1 na kraj upitnika.

Intervjui se moraju tražiti od svih osoba od 15 godina i više (ovo uključuje osobe koje navršavaju 15 godina prije 1. decembra 2004.).

PRAVLJENJE NOVIH KONTROLNIKA ZA OSOBE KOJE SU ODSSELILE

Za osobe koje su se odvojile od domaćinstva i odselile, biće potrebno da kreirate novi kontrolnik (kontrolnike). Biće potrebno da:

1. Prepišite TID tačno onako kako je zabilježen na etiketi, **ali povećajte "broj domaćinstva" za 1 za svako odvajanje iz izvornog domaćinstva.** Na primjer, izdato domaćinstvo je domaćinstvo 1 a ukoliko su se dva stanara preselila na različite adrese, prvo odijeljeno domaćinstvo koje ste kontaktirali bi bilo domaćinstvo 2, a drugo domaćinstvo 3. **Molimo Vas da ostavite broj provjere prazan.**
2. Prepišite izdatu adresu i TID iz rubrike za predštampanu informaciju u rubriku "izdata adresa" na novom kontrolniku. Unesite nove detalje adrese u rubriku za "ispravke ili novu adresu".

3. Prepišite predštampane informacije za pojedince, koji su odselili, u pitanja 1-4 na strani 2 novog kontrolnika. Nemojte prenositi "brojeve osoba" iz izvornog domaćinstva. "Brojevi osoba" za pojedince na novom kontrolniku bi trebali počinjati od 01 i povećavati se prema potrebi. Obratite pažnju na to da prenesete LID jasno i tačno jer taj broj jedinstveno identificira svakog člana uzorka.
4. Anketari bi trebali razgovarati sa supervizorom o tome da li trebaju anketirati osobe koje su odselile na njihovoj novoj lokaciji. Supervizor predaje novi kontrolnik odgovarajućem anketaru.

ISPITANICI KOJI SE VRAĆAJU U DOMAĆINSTVO

Ovo su osobe koje su odselile sa svoje adrese iz talasa 1 ili talasa 2 i koje su se onda vratile u domaćinstvo u talasu 4. Oni nisu Novi članovi uzorka (NoČU) pošto su već postojeći članovi uzorka, ali se ipak trebaju tretirati na poseban način. Iskustva iz drugih panel anketa ukazuju da su ovakvi slučajevi veoma rijetki.

Na izdatom kontrolniku se osoba treba šifrirati kao odselio/la "3" u pitanju 5 na strani 2. Onda se popunjavaju pitanja 8 i 9 kao i za sve ostale osobe koje su odselile. U pitanju 7 na strani 4 (finalni rezultat pojedinca) upišite šifru "6" (odselio/la). Ako je ova osoba koja je odselila jedina osoba koja je trebala biti anketirana u tom domaćinstvu, upišite šifru "44" (Domaćinstvo se vratilo na adresu iz talasa 1) u rezultatu domaćinstva na strani 5. Ukoliko je bilo drugih članova u domaćinstvu koji su anketirani, šifrirajte na uobičajen način.

Na novom kontrolniku (tj. kontrolnik domaćinstva u koje se osoba vratila) se treba upisati šifra "1" u pitanju 6 na strani 2, a njihovo predštampano ime, LID, spol i datum rođenja se upisuje u pitanjima 1 do 4 na strani 2. U pitanju 5 se oni šifriraju kao "5" (**Napomena: ova šifra se ne pojavljuje na kontrolniku**) i onda se vratite na pitanja 7 i 8, zašto je osoba doselila/odselila i datum.

Ukoliko se ispitanik vratio u domaćinstvo ali anketar nema njegove/njene predštampane podatke, trebaju nastaviti s anketiranjem. Prije nego što vrate kontrolnik supervizoru trebaju kontaktirati Terenski ured i dati im ime osobe. Terenski ured će provjeriti svoje podatke i dati anketaru podatke koji im trebaju (LID, spol i datum rođenja).

FORMULAR ZA OSOBE S NEPOZNATOM NOVOM ADRESOM

U svom radnom kompletu anketari će imati nekoliko formulara za svaku osobu (osobe) koje su promijenile adresu koje bi trebalo popuniti za svaki IČU koji je odselio i čiju novu adresu anketari ne mogu pronaći. To je primjenjivo bez obzira na to da li je ili da li nije domaćinstvo poželjno za anketni razgovor u ovom talasu. Na primjer, možda otkrijete da je neko preselio u inozemstvo, ali vi ne znate detalje njihove nove adrese. U tom slučaju, mi i dalje želimo da imamo Formular za osobe s nepoznatom novom adresom. Ukoliko imate broj mobitela ili kontakt ime prijatelja ili rodbine, iskoristite te informacije da pokušate pronaći osobe prije popunjavanja Formulara.

1. Cijelo domaćinstvo seli

Ukoliko je odmah jasno da je cijelo domaćinstvo iz talasa 3 odselilo, ili zbog toga što je stambena jedinica nenastanjena ili zbog toga što su Vam tako rekli novi stanari, trebali biste odmah započeti potragu za novom adresom, telefonskim brojem, ili drugim detaljima koji mogu biti korisni kod pronalaženja domaćinstva koje je odselilo. Ukoliko nema novih stanara na adresi, počnite sa ispitivanjem komšija. Anketari uvijek moraju da pokažu svoju akreditaciju i da spomenu anketu, naglase povjerljivost i činjenicu da je očekivano da dođu u posjetu. Ukoliko komšije ne znaju nikakvu novu adresu, provjerite da li oni znaju nekoga ko bi je mogao znati. Ukoliko izdata adresa uključuje telefonski broj, trebalo bi ga isprobati jer neke osobe koje se odsele lokalno, prenose svoj postojeći broj telefona na svoju novu adresu.

Ukoliko nova adresa nije poznata, anketari popunjavaju Formular za osobe s nepoznatom novom adresom i predaju ga, zajedno sa kontrolnikom, svom supervizoru.

Ukoliko anketari dobiju novu privatnu adresu za sve ili neke članove domaćinstva:

provjerite da li su ili da li nisu u okviru Vašeg područja. Ukoliko se otkrije da jesu, anketari traže domaćinstvo i popunjavaju kontrolnik.

Napomena: ukoliko anketari mogu dobiti bilo koju lokalnu adresu za domaćinstvo, ali neke članove domaćinstva ne mogu pronaći, trebali bi odmah otići na novu lokalnu adresu, to jeste, prije vraćanja Formulara za osobe s nepoznatom novom adresom za ispitanike koje nisu pronašli. Novo domaćinstvo će možda znati gdje se oni nalaze.

Ukoliko je nova adresa van njegovog područja, onda anketar predaje kontrolnik svom supervizoru.

2. Odvajanje iz domaćinstva

Ukoliko su anketari u stanju da kontaktiraju barem jednog člana domaćinstva iz talasa 3, bilo na dodijeljenoj adresi ili na novoj lokalnoj adresi, popunjavaju kontrolnik. Trebaju iskoristiti kontrolnik domaćinstva '1' za prvu osobu/prve osobe koje pronađu. Potom kreiraju dodatne kontrolnike za sve ostale osobe koje su odselile iz domaćinstva na druge lokacije.

Ukoliko je odijeljena adresa nepoznata ili nije u Vašem području:

Anketari popunjavaju Formular za osobe se nepoznatom novom adresom i predaju ga, **sa kreiranim kontrolnikom (kontrolnicima)**, svom supervizoru.

Popunjavanje formulara za osobe s nepoznatom novom adresom

Da bi popunili Formular za osobe koje su promijenile adresu boravka prepisite TID iz kontrolnika. Zapamtite, nama je potreban formular za sve osobe s nepoznatom novom adresom, čak i ako su oni van domašaja.

Trebali biste pokušati sve što je u Vašoj moći da dobijete bilo kakve detalje o prebivalištu čak i ako ne možete dobiti punu adresu. Telefonski broj, kontakt adresa prijatelja ili rođaka, ili čak naziv ispitanikovog novog grada/područja - bilo šta što može pomoći. Mi tražimo od Vas da šifirate sve izvore koje ste koristili da dobijete te detalje, bez obzira da li ste uspješni ili ne. Vi morate isprobati sve izvore prije nego što osoba koja je odselila može biti prijavljena kao nepronađljiva.

Trebali biste pitati sve osobe koje su ostale na adresi, sve nove stanare i susjede. Također biste mogli koristiti telefonski imenik, pitati poštara ili prodavaće u lokalnoj prodavnici.

Ukoliko nemate detalje za odašiljanje, molimo Vas da napišete svoje prijedloge ili smjernice koji bi mogli omogućiti Terenskom uredu da pronađe ljude za koje vi nemate detalje o boravku. Kad završite s tim, donesite Formular za osobe s nepoznatom novom adresom zajedno sa popratnim kontrolnikom Vašem supervizoru.

UPITNIK

MODUL 1: INFORMACIJE ZA SPAJANJE

Kolona 1: Nemojte zaboraviti prebaciti "brojeve osoba" u kontrolnik iako se ne povećavaju redom, npr. ako se tri članova domaćinstva nalaze na kontrolniku ali se Br.O 02 "odselio/la", brojevi osoba u Modulu 1 će biti 01, 03. **VEOMA je važno da redosljed ostane isti kao na kontrolniku. Nemojte upisati osobu broj 03 a tek onda osobu broj 01.**

MODUL 5: RADNA AKTIVNOST

- P1** Aktivnost zarađivanja novca je svaka ekonomska aktivnost koja se obavlja barem jedan sat sedmično (od ponedjeljka do nedjelje). Zaposlenje ne znači samo formalno zaposlenje nego i druge vrste poslova kojima se dobijaju sredstva za život. Zarađivanje sredstva za život ne znači izričito rad za plaću ili neku vrstu zarade. Plaćanje može biti u naturi ili razmjeni poslova.
- P5** Ispitanici moraju odrediti svoj glavni posao. Ako osoba ima više od jednog posla, onda odabira onaj koji smatra najvažnijim za zarađivanje sredstava za život.
- P59** Kada su ispitanici 'penzioneri' (šifra 7) ili 'domaćice' (šifra 5) morate provjeriti da je datum koji upisujete ovdje izričito datum kada su to postali, a ne datum kada su se prvi put penzionisali ili udali/oženili ili dobili djecu.
- P70** Ubrajaju se svi članovi domaćinstva koji su uključeni u aktivnost, uključujući ispitanika.

MODUL 6: ISTORIJA STATUSA ZAPOSLENJA

Istoriju statusa zaposlenja ispitanika ćete dobiti vraćajući se unatrag kroz posljednjih 14 mjeseci. Za svako zaposlenje sakupit ćete osnovne detalje o tom poslu. Većina ispitanika nije doživjela promjenu statusa zaposlenja u proteklih 14 mjeseci. Velika većina onih koji su promijenili status su to vjerovatno učinili samo jednom.

Počinite s aktivnošću koju je ispitanik obavljao neposredno prije trenutnog statusa (tj. njegov trenutni posao ili period zaposlenja, itd.). Prvo ih pitajte da Vam odgovore koja aktivnost iz Kartice D je najbliža onome što su radili neposredno prije datuma u P60 i ustanovite kojeg datuma je njihov posljednji status počeo.

U svim slučajevima dvoumljenja, ispitanik treba odlučiti koji opis je najpribližniji. Svaki stalni posao (npr. obično svaka sedmica bez obzira koliko malo sati) je zaposlenje, čak ako su također primali beneficije, penzije ili se brinuli o svojoj obitelji u isto vrijeme.

Nemojte zaboraviti uključiti posebne informacije za bilo koji period u trajanju od **sedmicu ili duže**, čak i vrijeme provedeno između dva posla kada nisu radili ništa ili su bili na odmoru.

Ne uključujte praznike u toku rada, pravo na praznik/odmor korišteno pred kraj zaposlenja ili privremeno bolovanje.

Šta uključiti kao posao:

Definicije jednog posla za svrhu istorije statusa zaposlenja su sljedeće:

- period proveden radeći isti posao kod istog poslodavca
- ili period samozaposlenja, slobodne profesije ili savjetodavnog rada u toku obavljanja istog posla
- ili zaposlen/a od strane neke agencije kako bi radio/la za nekog drugog (npr. kao 'privremeni/a radnik/ica')

Uključite i: Poslove s pola ili punim radnim vremenom

Poslove u inozemstvu, kao i u BiH

Glavni posao samo u slučaju istovremenog rada na dva posla

Ne uključujte: Poslove u trajanju manje od jedne sedmice

Poslove za vrijeme praznika ili odmora, radno iskustvo ili poslove s pola radnog vremena koji se obavljaju za vrijeme redovnog obrazovanja

Dopunske poslove koji se obavljaju u isto vrijeme kad i glavni posao

Računajte kao jedan posao:

- 1) period samozaposlenja, slobodne profesije ili savjetodavnog rada bez obzira na broj klijenata ili ugovora.
- 2) period privremenog rada za agenciju bez obzira na broj agencija za koje se radi.

J4 Računajte kao različite poslove kod istog poslodavca (šifra 01) kad je:

neko unaprijeđen;

ispitanik prešao iz jednog odjela u drugi;

došlo do bitne promjene u obimu posla, npr. gdje se vrsta posla promijenila ili su se odgovornosti povećale ili smanjile;

učitelj/ica promijenio/la škole u okviru iste općine.

Nemojte računati kao različit posao kada se ispitaniku samo u veoma maloj mjeri promijenio broj radnih sati. Međutim, ukoliko su promijenili broj radnih sati u tolikoj mjeri da su s punog radnog vremena prešli na pola radnog vremena i obratno, to treba biti upisano kao različit posao. Poslovi s pola radnog vremena su poslovi s manje od 30 sati.

Računajte kao šifru 02, svaki period zaposlenja osim drugu vrstu posla za istog poslodavca u periodu neposredno prije toga.

U slučaju gdje je ispitanik imao dva ili više posebnih perioda rada za istog poslodavca u toku godine odvojenih različitim vremenskim prekidima npr. nezaposlenošću, porodijskim bolovanjem ili radom za nekog drugog, tada koristite šifru 02 za raniji period ili periode.

Kada je preduzeće ispitanika promijenilo vlasnika, ali su njegovi ili njeni uvjeti rada ostali isti, to ne računajte kao promjenu poslodavca već tretirajte kao jedan kontinuiran period zaposlenja.

Priručnik za izmjene

Voljeli bismo da detaljno pregledate svaki kontrolnik i upitnik prije nego ih vratite u centralni ured. Molimo Vas da sprovedete dole napomenute kontrole i ako problem može biti riješen s Vaše strane da izmijenite informaciju na kontrolniku i upitniku. Ako postoji neka sumnja kako greška može biti riješena molimo vas da prvo kontaktirate anketara. Ako anketar ne može riješiti problem molimo Vas da kontaktirate Fehriju ili Bogdanu.

Ne tražimo od Vas da kontrolišete logiku odgovora u upitniku. Život nije logičan. Molimo Vas da budete pažljivi prilikom korigovanja informacija. Samo želimo da promijenite informacije kada je očigledno da je anketar greškom unio pogrešnu šifru, propustio neka pitanja ili nije obezbjedio dovoljno detalja. Ako smatrate da anketar konstantno pravi iste greške Vaša je odgovornost da kontaktirate anketara i ukažete na problem.

Kada pravite izmjene, molimo koristite olovku drugačije boje od one koju koristi anketar i stavite vaše inicijale pored izmjene.

Na prednjoj strani kontrolnika ili upitnika naglasite broj modula i broj pitanja u kojem ste izvršili izmjene.

1. Otvorena pitanja

Kao supervisor, jedan od Vaših zadataka je da šifrirate sva otvorena pitanja. U upitniku Talasa 3 (T3) to su:

Zanimanje: Modul 3 pitanje 12, modul 5 pitanja 5, 31 i 40, modul 6 pitanje J6

Jedinica: Modul 5 pitanja 6, 32 i 41, modul 6 pitanje J7

Opština/Općina: Modul 8 pitanja 3 i 7

Ako ne postoji dovoljno informacija da ih možete šifrirati ili ne možete pročitati rukopis anketara, kontaktirajte anketara i prikupite potrebne informacije.

Ako je rubrika prazna zbog toga što ispitanik nije znao ili je odbio odgovoriti, molimo upišite slijedeće šifre:

Šifre zanimanja i jedinica

7	7	za "ne znam"
8	8	za odbijanje

Opštinske/Općinske šifre

7	7	7	7	7	za "ne znam"
8	8	8	8	8	za odbijanje

2. Kontrolnik

Strana 1

1. Osigurajte da je šifra za status adrese ispravna. Ako je kontrolnik izvorni (t.j. ako je T4 TID predštampan u gornjem lijevom uglu) i ništa nije upisano u drugoj rubrici "ispravke izdate adrese ili podaci o novoj adresi" onda status adrese treba biti šifra 1. Ako je kontrolnik izvorni (t.j. ako je T4 TID preštampan u gornjem lijevom uglu) i ima izmjena u drugoj rubrici "ispravke izdate adrese ili podaci o novoj adresi" onda status adrese treba biti šifra 2. Ako je kontrolnik novog domaćinstva (t.j. ako je T4 TID upisan ručno, broj domaćinstva je 2 ili više i ne postoji brojka za provjeru) status adrese treba biti šifra 3 ako je adresa unešena u rubriku "ispravke izdate adrese ili podaci o novoj adresi" ili šifra 4 ako je ova rubrika prazna.
2. Ako je kontrolnik popunjen od strane supervizora ili anketara kome je bio izvorno izdat, iste šifre supervizora i anketara se trebaju pojaviti dva puta ("prvi" i "finalni"). Ako kontrolnik nije popunjen od strane istih osoba. t.j. domaćinstvo se preselilo u područje drugog supervizora ili anketara, brojevi moraju biti unešeni u rubrike "finalni". Prije nego kontrolnik bude vraćen u glavni ured sve četiri rubrike moraju sadržavati podatke. Jedini izuzetak ovome su domaćinstva koja su odbila (rezultat domaćinstva 22), gdje šifre **finalnog** supervizora i **finalnog** anketara neće biti unešene dok se odluka ne donese u centralnom uredu, za nekoliko sedmica, o tome da li će se ponovo pokušati privoliti domaćinstva koja su odbila.

Strana 2

1. U pitanju 6, šifra 1 se treba pojaviti samo za nove osobe koje su dodane u kontrolniku. Za svakog predštampanog člana domaćinstva pitanje 6 treba biti prazno.

Strana 3

1. Ako je osoba 01 u braku s osobom 02 tada osoba 02 mora biti u braku s osobom 01. Ljudi ne mogu biti u braku sami sa sobom.
2. Majka bilo koga je žensko i starija je od djeteta. Otac je muško.
3. Brojevi majke, oca i bračnih drugova trebaju biti usklađeni s vezom s nosiocem domaćinstva. Ako je neko upisan kao bračni drug nosioca domaćinstva onda broj nosioca domaćinstva treba biti upisan u rubrici za bračnog druga osobe u pitanju 14.
4. Nijedan broj bračnog druga, oca ili majke ne može biti broj osobe koja se ne nalazi u domaćinstvu.
5. Ako je osoba odselila iz domaćinstva ona ne može biti evidentirana kao bračni drug, majka ili otac nekoga ko je još u tom domaćinstvu.
6. Provjerite da li je predštampani datum rođenja i unešeni datum rođenja u kontrolniku u skladu sa datumom rođenja u modulu 1. Uskladite datum rođenja upisan u kontrolniku i datum rođenja u modulu 1.

Strana 4

Provjerite da je za sve osobe koje su navedene u Kontrolniku upisana šifra u pitanju 7, pojedinačni rezultat. **Prošle su godine mnogi anketari netačno šifrirali djecu mlađu od 15 godina sa šifrom 1, umjesto šifrom 5, pa Vas molimo da ovo pažljivo provjerite.**

Strana 5

Provjerite da se konačni rezultati domaćinstva 10, 11 i 12 ispravno odnose na šifre za pojedinačne rezultate u pitanju 7 na strani 4 kontrolnika.

Osobe koje su se vratile u domaćinstvo

To su osobe koje su odselile iz svog domaćinstva iz T1 ili T2 i vratile se u to domaćinstvo u T4.

Na izvornom kontrolniku osoba koja je napustila to domaćinstvo da bi se vratila u domaćinstvo u kojem je živila u T1 ili T2, treba biti označena kao osoba koja je odselila "3" u pitanju 5 na strani 2 kontrolnika, zatim treba popuniti pitanja 8 i 9. U pitanju 7 na strani 4 (konačni pojedinačni rezultat), osoba koja je odselila treba biti označena šifrom "6" (odselio). Ako je ta osoba jedina osoba koja je potencijalno trebala biti anketirana u domaćinstvu, šifra rezultata domaćinstva na strani 5 treba biti "44" pošto se kompletno domaćinstvo preselilo nazad na adresu iz T1 ili T2. Ako su anketirane ostale osobe iz domaćinstva one trebaju biti šifrirane na uobičajen način.

U novom kontrolniku (tj. u kontrolniku za domaćinstvo u koje su doselili) osoba koja se vratila u domaćinstvo u kojem je bila u T1 ili T2, treba imati šifru 1 u pitanju 6 na strani 2 i njihovo prenešeno ime, LID, pol i datum rođenja treba biti upisan u pitanjima od 1 do 4 na strani 2 (vjerovatno ćete trebati kontaktirati glavni ured da saznate LID). U pitanju 5 za osobu koja se vratila u domaćinstvo treba upisati šifru 5 (**napomena: ova šifra nije štampana na kontrolniku**) a zatim ići na pitanje 7 "Zašto je (IME) došao/la u ovo domaćinstvo" i datum u pitanju 9.

Provjerite jesu li povratnici slijedili filtere za IČU u upitniku u "provjeri anketara" u modulu 1 pitanje 5, modulu 5 pitanje 37 i modulu 8 pitanje 1.

3. Upitnik

Provjerite sve filtere u upitniku. Ako postoje greške u praćenju filtera one se trebaju korigovati na dva načina:

- Prekrižiti (molim Vas nemojte koristiti korektor) podatke koji ne trebaju biti prisutni na bazi prethodnog odgovora;
- Dodati nedostajuće podatke koji trebaju biti prisutni na bazi šifre prethodnog odgovora ali koji nisu prisutni.

Ako niste sasvim sigurni na koji način nastaviti, kontaktirajte Bogdanu ili Fehriju radi savjeta.

Uz kontrole svih filtera u sklopu modula, postoje takođe druge ključne kontrole koje uključuju kontrole između modula, one su objašnjene ispod:

Modul 1

1. Provjerite da li su: broj, ime, datum rođenja i status u uzorku (IČU ili NoČU) u skladu s kontrolnikom. Ako postoje bilo kakve razlike, one MORAJU biti riješene da bi se osiguralo ispravno spajanje osoba između kontrolnika i glavnog upitnika.
2. Provjerite da su svi odgovarajući članovi domaćinstva tj. starosti 15 godina i više (**prije 1. decembra 2004.**) prebačeni s kontrolnika u modul 1. Za ovu provjeru možete koristiti pojedinačni rezultat u pitanju 7 strane 4 kontrolnika.
3. Provjerite da neodgovarajući članovi domaćinstva koji su evidentirani u kontrolniku, tj. osobe starosne dobi ispod 15 godina, nisu upisane u modulu 1. Za ovu provjeru možete koristiti pojedinačni rezultat u pitanju 7 strane 4 kontrolnika.
4. Provjerite da li je starosna dob ispravno unešena u pitanju 4 u skladu s datumom rođenja u kontrolniku i pitanju 3 modula 1.

Modul 3: Individualna demografija i obrazovanje

1. Provjerite da li je "provjera anketara" u pitanju 6 u skladu s pitanjem 5, modul 1. Ako je pitanje 6 jednako 1, tada validni podaci za pitanja 7 do 21 moraju biti prisutni. Ako je pitanje 6 jednako pitanju 2, pitanja od 7 do 21 trebaju biti prazna.

Modul 4: Zdravlje

1. Provjerite da li je "provjera anketara" u pitanju 7 ispravna u skladu sa starosnom dobi unešenoj u pitanju 4, modul 1. Ako je pitanje 7 jednako 1, validni podaci trebaju biti prisutni u pitanjima 8 do 10. Ako je pitanje 7 jednako 2, pitanja 8 do 10 trebaju biti prazna u pitanju 11 treba biti upisana neka vrijednost.

Modul 5: Radna aktivnost

1. Provjerite da li je "provjera anketara" u pitanju 37 u skladu s pitanjem 5, modul 1. Ako je pitanje 37 jednako 1 tada validni podaci trebaju biti prisutni u pitanjima 38 do 42. Ako je pitanje 37 jednako 2, pitanja 38 do 42 trebaju biti prazna u pitanju 43 treba biti upisana neka vrijednost.
2. Provjerite ispravnost filtera na osnovu datuma početka posla u pitanju 60. Ako je datum prije septembra 2003., modulu 6 treba biti prazan. Ako je datum septembar 2003. ili poslije, modul 6 treba biti popunjen.

Modul 6: Status istorije zaposlenja

1. Provjerite da li je broj osobe upisan na vrhu stranice i da li je ispravan.
2. Provjerite da li je datum u redu 1 nakon datuma u redu 2 itd., tj. kako se popunjavaju redovi datumi trebaju ići unazad.
3. Provjerite da li je konačni datum u pitanju J5 prije septembra 2003.

Modul 8: Migracije

1. Provjerite da li je "provjera anketara" u pitanju 1 u skladu s pitanjem 5, modula 1. Ako je pitanje 1 jednako 1, validni podaci trebaju biti prisutni u pitanjima 2 do 10. Ako je pitanje 1 jednako 2, pitanja 2 do 4 trebaju biti prazna.

Modul 9: Vrijednosti i mišljenja

1. Ako ispitanik odgovara umjesto druge osobe – **kao zamjena** (šifra 2 u pitanju 7 na strani 4 kontrolnika) **sva pitanja u ovom modulu trebaju imati šifru 9.**

ŠIFRE 1: ZANIMANJA

Za korištenje u sljedećim pitanjima:

Modul 3, pitanje 12

Modul 5, pitanja 5, 31 i 40

Modul 6, pitanje J6

FUNKCIONERI I ČLANOVI ZAKONODAVNIH TIJELA, FUNKCIONERI DRŽAVNIH TIJELA, DIREKTORI

- 11 Funkcioneri i članovi zakonodavnih tijela, funkc. državnih tijela, udruženja i organizacija
- 12 Direktori velikih preduzeća, ustanova i njihovih dijelova
- 13 Direktori malih preduzeća i ustanova

STRUČNJACI I NAUČNICI

- 21 Stručnjaci i naučnici fizikalnih, hemijskih, matematičkih i tehničko-tehnoloških nauka
- 22 Zdravstveni stručnjaci i stručnjaci bioloških, biotehničkih, biohemijskih i srodnih nauka
- 23 Stručnjaci za obrazovanje
- 24 Drugi stručnjaci i naučnici (u poslovnim, društveno-humanističkim i srodnim djelatnostima)

TEHNIČARI I DRUGA STRUČNA ZANIMANJA

- 31 Tehničari tehničkih struka
- 32 Tehničari i asistenti u zdravstvu, veterinarstvu, biologiji, biotehnici i srodna zanimanja
- 33 Saradnici vaspitača, instruktori, nastavnici praktične nastave i srodna zanimanja
- 34 Komercijalni, poslovno upravni i javno upravni stručni saradnici

UREDSKI I ŠALTERSKI SLUŽBENICI

- 41 Uredski službenici
- 42 Službenici za poslovanje sa strankama

USLUŽNA I TRGOVAČKA ZANIMANJA

- 51 Uslužna zanimanja
- 52 Modeli, prodavači i demonstratori

POLJOPRIVREDNI, LOVNO-UZGOJNI, ŠUMSKI I RIBARSKI RADNICI

- 61 Poljoprivredni, lovno-uzgojni, šumski i ribarski radnici

ZANIMANJA ZA NEINDUSTRIJSKI NAČIN RADA U PROIZVODNJI

- 71 Rudarska i građevinska zanimanja
- 72 Obradivači metala, mašinski monter, elektromonter i mehaničari
- 73 Precizni mehaničari, keramičari, staklari i štampari
- 74 Neindustrijski prerađivači hrane, drveta, tekstila, kože i srodna zanimanja

RUKOVAOCI MAŠINAMA, VOZILIMA I SASTAVLJAČI PROIZVODA

- 81 Rukovaoci mašinama
- 82 Rukovaoci opremom u procesnoj industriji i sastavljači proizvoda
- 83 Vozači motornih vozila, pokretnih mašina i brodska posada

JEDNOSTAVNA ZANIMANJA

- 91 Jednostavna prodajna i uslužna zanimanja
- 92 Jednostavna poljoprivredna, šumarska i ribarska zanimanja
- 93 Jednostavna rudarska, građevinska, proizvodna, transportna i srodna zanimanja
- 94 Zanimanja za jednostavne poslove drugdje nerazvrstana

VOJNA ZANIMANJA

- 01 Vojna zanimanja

ŠIFRE 2: RADNA JEDINICA DJELATNOSTI

Za korištenje u sljedećim pitanjima:

Modul 5, pitanja 6, 32 i 41

Modul 6, pitanje J7

A Poljoprivreda, lov i šumarstvo

- 01 Poljoprivreda, lov i odgovarajuće uslužne djelatnosti
- 02 Šumarstvo i šumarske usluge

B Ribarstvo

- 05 Ribarstvo, mrijestilišta i ribnjaci; usluge u ribarstvu

C Rudarstvo

- 10 Vađenje uglja i treseta
- 11 Vađenje sirove nafte i zemnog gasa; uslužne djelatnosti vezane za vađenje nafte i gasa, osim istraživačkih radova
- 12 Vađenje ruda urana i torijuma
- 13 Vađenje ruda metala
- 14 Vađenje ostalih ruda i kamena

D Prerađivačka industrija

- 15 Proizvodnja hrane i pića
- 16 Proizvodnja duhanskih proizvoda
- 17 Proizvodnja tekstila
- 18 Proizvodnja odjeće; dorada i bojenje krzna
- 19 Štavljenje i obrada kože: proizvodnja kofera i ručnih torbica sedlarskih i saračkih proizvoda i obuće
- 20 Obrada i prerada drva; proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i pletarskih materijala, osim pokućstva
- 21 Proizvodnja celuloze, papira i kartona, te proizvoda od papira i kartona
- 22 Izdavačka i tiskarska djelatnost; umnožavanje snimljenih zapisa
- 23 Proizvodnja koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva
- 24 Proizvodnja hemikalija, kemijskih proizvoda i umjetnih vlakana
- 25 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa
- 26 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda
- 27 Proizvodnja metala
- 28 Proizvodnja metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme
- 29 Proizvodnja strojeva i uređaja
- 30 Proizvodnja uredskih strojeva i računara (kompjutera)
- 31 Proizvodnja električnih strojeva i aparata
- 32 Proizvodnja radiotelevizijskih i komunikacijskih aparata i opreme

- 33   Proizvodnja medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata; proizvodnja satova
- 34   Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica
- 35   Proizvodnja ostalih prometnih sredstava
- 36   Proizvodnja namještaja; ostala prerađivačka industrija
- 37   Reciklaža

- E   Opskrba električnom energijom, plinom i vodom**

- 40   Opskrba električnom energijom, plinom, parom i toplotom vodom
- 41   Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode

- F   Građevinarstvo**

- 45   Građevinarstvo

- G   Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla, te predmeta za osobnu upotrebu i kućanstvo**

- 50   Trgovina motornim vozilima i motociklima, održavanje i popravak motornih vozila i motocikla; trgovina na malo motornim gorivima i mazivima
- 51   Trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, osim trgovine motornim vozilima i motociklima
- 52   Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima; popravak predmeta za osobnu upotrebu i kućanstvo

- H   Ugostiteljstvo**

- 55   Ugostiteljstvo

- I   Promet, skladištenje i veze**

- 60   Kopneni promet; cjevovodni transport
- 61   Pomorski i riječni promet
- 62   Vazdušni saobraćaj
- 63   Prateće i pomoćne djelatnosti u prometu; djelatnost putničkih agencija
- 64   Pošta i telekomunikacije

- J   Finansijsko posredovanje**

- 65   Finansijsko posredovanje, osim osiguranja i mirovinskih fondova
- 66   Osiguranje i mirovinski fondovi, osim obaveznog socijalnog osiguranja
- 67   Pomoćne djelatnosti u finansijskom posredovanju

- K   Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge**

- 70   Poslovanje nekretninama

- 71 Iznajmljivanje strojeva i opreme, bez rukovatelja; iznajmljivanje predmeta za osobnu upotrebu i kućanstvo
- 72 Računalne (kompjuterske) i srodne aktivnosti
- 73 Istraživanje i razvoj
- 74 Ostale poslovne djelatnosti

- L Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje**

- 75 Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje

- M Obrazovanje**

- 80 Obrazovanje

- N Zdravstvena i socijalna skrb**

- 85 Zdravstvena i socijalna skrb

- O Ostale javne, društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti**

- 90 Uklanjanje otpadnih voda, odvoz smeća i slične djelatnosti
- 91 Djelatnost organizacija na temelju u članjenja, d.n.
- 92 Rekreativne, kulturne i športske djelatnosti
- 93 Ostale uslužne djelatnosti

- P Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem**

- 95 Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem

- Q Izvanteritorijalne organizacije i tijela**

- 99 Izvanteritorijalne organizacije i tijela

ŠIFRE 3: OPĆINE

Za upotrebu kod pitana 3 i 7 u Modulu 8²
Federacija Bosne i Hercegovine

OPĆINA	ŠIFRA		
Banovići	10014	Ljubuški	10626
Bihać	10049	Lukavac	10600
Bosanska Krupa	20090	Maglaj	10534
Bosanski Petrovac	20120	Mostar-Zapad	11401
Bosansko Grahovo	10146	Mostar-Centralna zona	20669
Brčko	10162	Mostar-Jug	21355
Breza	10189	Mostar-Jugoistok	21363
Bugojno	10197	Mostar-Jugozapad	21371
Busovača	10219	Mostar-Sjever	11380
Bužim	11240	Mostar-Stari Grad	11398
Cazin	10227	Neum	10685
Centar	10839	Novi Grad	10871
Čapljina	10243	Novi Travnik	10774
Čelić	11231	Novo Sarajevo	20880
Čitluk	10260	Odžak	20707
Doboj-Istok	11258	Olovo	10715
Doboj-Jug	11266	Orašje	20723
Dobretići	11274	Pale	20898
Domaljevac-Šamac	11282	Posušje	10731
Donji Vakuf	10294	Prozor	10766
Drvar	21053	Ravno	11304
Foča	20316	Sanski Most	20812
Fojnica	10324	Sapna	11312
Glamoč	10359	Srebrenik	10987
Goražde	20367	Stari Grad	20901
Gornji Vakuf	10375	Stolac	20995
Gračanica	20383	Široki Brijeg	10570
Gradačac	10391	Teočak	11339
Grude	10405	Tešanj	11045
Hadžići	10847	Tomislavgrad	10308
Ilidža	20855	Travnik	11061
Ilijaš	10863	Trnovo	20910
Jablanica	10421	Tuzla	11088
Jajce	20430	Usora	21347
Kakanj	10448	Vareš	11100
Kalesija	20456	Velika Kladuša	11118
Kiseljak	10472	Visoko	11126
Kladanj	10499	Vitez	11142
Ključ	20502	Vogošća	10928
Konjic	10529	Zavidovići	11177
Kreševo	10545	Zenica	11185
Kupres	20553	Žepče	11207
Livno	10588	Živinice	11215

---

² Zbog lakše identifikacije sve podijeljene općine u Federaciji BiH počinju sa brojem 2 umjesto sa brojem 1 a 2 je entitetska šifra za Federaciju BiH.

Republika Srpska

OPĆINA	ŠIFRA		
Banja Luka	10022	(Srpski Sanski Most) Oštra Luka	10812
Berkovići	10995	(Srpski Stari Grad) Istočni Stari Grad	10901
Bijeljina	10057	(Srpsko Goražde) Ustiprača	10367
Bileća	10065	(Srpsko Novo Sarajevo) Lukavica	10880
Bratunac	10154	(Srpsko Orašje) Donji Žabar	10723
Brčko	10162	Šamac	10138
Čajniče	10235	Šekovići	11002
Čelinac	10251	Šipovo	11029
Derventa	10278	Teslić	11037
Doboj	10286	Trebinje	11070
Gacko	10332	Trnovo	10910
Gradiška	10081	Ugljevik	11096
Han Pijesak	10413	Višegrad	11134
Jezero	10430	Vlasenica	11169
Kalinovik	10464	Vukosavlje	10707
Kneževo	10936	Zvornik	11193
Kotor Varoš	10537		
Kozarska Dubica	10073		
Krupa na Uni	10090		
Laktaši	10561		
Ljubinje	10618		
Lopare	10596		
Milići	11363		
Modriča	10642		
Mrkonjić Grad	10677		
Nevesinje	10693		
Novi Grad	10111		
Osmaci	10456		
Pale	10898		
Pelagićevo	11347		
Petrovac	10120		
Petrovo	10383		
Prijedor	10740		
Prnjavor	10758		
Ribnik	10502		
Rogatica	10782		
Rudo	10804		
Skelani	11371		
Sokolac	10944		
Srbac	10952		
(Srbinje) Foča	10316		
Srebrenica	10979		
(Srpska Ilidža) Kasindo	10855		
(Srpska Kostajnica) Bos. Kostajnica	11355		
(Srpski Brod) Bosanski Brod	10103		
(Srpski Drvar) Istočni Drvar	11053		
(Srpski Kupres) Kupres	10553		
(Srpski Mostar) Istočni Mostar	10669		

ANEKS C T4 TID

KONTROLNIK Živjeti u BiH, TALAS 4

Finalni
anketar iz T3Rezultat
domaćinstva iz T3

IZDATA ADRESA		ISPRAVKE IZDATE ADRESE ili PODACI O NOVOJ ADRESI	
Ulica i broj	<input type="text"/>	Ulica i broj	<input type="text"/>
Naselje	<input type="text"/>	Naselje	<input type="text"/>
Opština	<input type="text"/>	Opština	<input type="text"/>
Pošt. broj	<input type="text"/>	Pošt. broj	<input type="text"/>
Telefon	<input type="text"/>	Telefon	<input type="text"/>

Šifrirati ukoliko je domaćinstvo preselilo u drugi entitet.....1

Ukoliko se domaćinstvo odselilo (zajedno ili se odvojilo) upisati trenutnu adresu i koristiti ovaj kontrolnik za prvu pronađenu osobu.

Praviti nove kontrolnike za sve osobe koje su se odvojile uključujući one izvan dometa.

Kada se sazna nova адреса, praviti nove kontrolnike za osobe koje su odselile u lokalno okruženje i za one koje nisu.

PRATITI SVE LOKALNE SEOBE, VRATITI ONE KOJE NISU U VAŠEM PODRUČJU TERENSKOM UREDU.

POPUNITI FORMULAR ZA ODSeljENE, ZA SVA DOMAĆINSTVA KOJIMA SE NE ZNA NOVA ADRESA.

STATUS ADRESE

Izdata адреса - nema ispravaka	1
Izdata адреса - s ispravkama	2
Nova адреса - poznata	3
Nova адреса - nepoznata ili izvan dometa	4

ŠIFRA PRVOG
SUPERVIZORAŠIFRA PRVOG
ANKETARAŠIFRA FINALNOG
SUPERVIZORAŠIFRA FINALNOG
ANKETARAŠIFRA OPERATERA
UNOSA PODATAKA

IZVJEŠTAJ POSJETA

	DAN I DATUM	VRIJEME U 24 SATA	REZULTAT POSJETE
POSJETA 1			
POSJETA 2			
POSJETA 3			
POSJETA 4			
POSJETA 5			
POSJETA 6			

[illegible]

ISPRAVKE IMENA, INFORMACIJE ZA PRAĆENJE I POJEDINAČNI REZULTATI: Možda ćemo htjeti ponovo da razgovaramo s Vama naredne godine. Možete li mi, molim Vas, dati neke informacije koje bi nam mogle pomoći da Vas pronađemo 4 ukoliko se u međuvremenu odselite.

Br. O	1. Da li je (IME) predštampano ime ispravno?	2. Koje je ispravno ime? (UPISATI IME)	3. Da li imate prijatelja/icu ili člana porodice koji bi znao/znala gdje ste ako se odselite?	4. Kako se ta osoba zove i koja joj je adresa? (UPISATI IME I ADRESU)	5. Da li imate broj mobilnog telefona koji mi možete dati?	6. Koji je broj mobilnog telefona? (UPISATI BROJ)	7. UPISATI ŠIFRU ZA SVE OSOBE NAVEDENE U PITANJU 1, str. 2 UKLJUČUJUĆI NoČU Anketiran/a.....1 Odgovarala zamjena.....2 Odbio/la odgovarati.....3 Osoba nije kontaktirana.....4 Dijete ispod 15 god.....5 Odselio/la.....6 Preminuo/la.....7
	Da....1 >> 3 Ne....2 NoČU....3 >>3		Da....1 Ne....2 >> 5		Da....1 Ne....2 >> 7		
	Šifra	IME	Šifra	IME I ADRESA	Šifra	BROJ MOBITELA	
01							
02							
03							
04							
05							
06							
07							
08							
09							
10							
11							
12							
13							
14							

Da li postoji bilo kakva informacija koju bi anketar trebao/la da zna za
sljedeću godinu o pronalaženju ili anketiranju ovog domaćinstva ?

Šifra :

Da.....1

Ne.....2

REZULTAT DOMAĆINSTVA

Šifra :

Anketiranje u domaćinstvu?

Svaki odgovarajući član domaćinstva anketiran

10

Neki članovi anketirani, a za neke odgovarala zamjena

11

Neki članovi anketirani ili odgovarala zamjena, i neki nisu kontaktirani
ili su odbili da odgovaraju

12

Zašto nema intervjua?

Nova adresa - nema traga

20

Ima nekoga na toj adresi ali nije ostvaren kontakt

21

Odbijanje

22

Domaćinstvo preslabo, invalid ili prestar/a

40

Domaćinstvo je poslato u instituciju

41

Domaćinstvo se odselilo izvan dometa

42

Kompletno domaćinstvo preminulo

43

Domaćinstvo se preselilo natrag na adresu iz prethodnog talasa

44

Ukoliko je šifra 22, upisati razlog za odbijanje

Šifra :

Prisutno_1

ŽIVJETI U BiH - TALAS 4 - FORMULAR ZA ISPITANIKE S NEPOZNATOM NOVOM ADRESOM

POPUNITI UKOLIKO JE BILO KOJI IČU ODSELIO, A NE ZNATE GDJE SE NALAZI, ILI AKO JE OSOBA ODSELILA IZVAN ZEMLJE ILI ENTITETA.

OVAJ FORMULAR SE MORA VRATITI SUPERVIZORU ZAJEDNO SA ODGOVARAJUĆIM KONTROLNIKOM.

Morate pokušati prikupiti detalje od svih mogućih izvora, uključujući preostale ili nove stanare, što više komšija, iz telefonskog direktorija ili lokalnih prodavnica.

Broj finalnog anketara: Ime anketara: .....

(IZ KONTROLNIKA)

TID: Br. talasa 4 Br. entiteta Serijski br.   Br. domaćinstva Provjera

Datum odlaska sa izdate adrese Mjesec   Godina

Morate učiniti sve što je u vašoj moći da bi saznali nove adrese ispitanika, npr. kontakt adresu prijatelja, rodbine ili poslodavca. Čak i ako samo saznate mjesto ili područje u koje je osoba preselila, to može biti od pomoći.

A. Zaokružite sve izvore koje ste koristili

Preostali članovi uzorka na adresi.....1
 Novi stanari na adresi.....2
 Komšije.....3
 Telefonski direktorij/pošta.....4
 Drugo.....5

**DETALJE
UPIŠITE POD B**

B. Upišite pune detalje o svim osobama/izvorima koje ste konsultovali (npr. imena članova uzorka, broj stana/kuće komšija, drugi izvor):

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

UKOLIKO TRAŽITE OSOBE KOJE SU ODSELILE, UPIŠITE DODATNE INFORMACIJE ISPOD

Broj osobe koja je odselila	Ime osobe koja je odselila	Dodatne informacije
<input type="text"/> <input type="text"/>	....	....
<input type="text"/> <input type="text"/>	....	....

Datum: 22.11.2004.

TID:

Broj anketara:

Adresa domaćinstva

"Živjeti u Bosni i Hercegovini" (ŽuBiH)

Poštovani/a ....

Prošle godine ste učestvovali u trećoj godini socijalne ankete pod nazivom **"Živjeti u Bosni i Hercegovini" (ŽuBiH)**. Anketa je ponovo bila veoma uspješna i već je priznata kao jedan od glavnih/temeljnih izvora pouzdanih podataka za istraživanje socijalne politike u BiH. Zahvaljujemo Vam se na podršci ovome radu.

Cilj **ŽuBiH** ankete je da mjeri promjene koje se dešavaju u životima ljudi, i zbog toga bismo Vas ove godine još jednom željeli anketirati. Ovaj put se posjeta anketara održava malo kasnije i ponekad će Vas anketar zamoliti da se prisjetite perioda od prije 14 mjeseci. Time možemo pratiti promjene u Vašem životu od perioda kada je anketar posljednji put bio kod Vas. Pouzdanu sliku promjena možemo stvoriti samo putem anketiranja istih osoba, što znači da umjesto Vas ne možemo anketirati neku drugu osobu. S toga se nadamo da ćete pristati da budete anketirani ponovo.

Anketiranje će ove godine trajati duže za neke članove domaćinstva pošto smo uključili pitanja o potrošnji. Za većinu članova domaćinstva, anketiranje će oduzeti uobičajenih 25-35 minuta vremena, dok će za neke članove oduzeti oko 60-70 minuta vremena.

Ponovo bih želio da Vam pružim moju garanciju o potpunoj anonimnosti. Ni Vi ni Vaša porodica/obitelj nećete moći biti identifikovani/identificirani iz bilo koje informacije koju nam pružite. Informacije će se koristiti isključivo za statističku analizu. Efikasne politike za poboljšanje ljudskih života se mogu razviti samo putem stvaranja realne slike života u BiH.

Uvijek nam je drago biti u kontaktu s Vama. Ako imate dodatnih pitanja u vezi/svezi ankete, možete nas nazvati na tel... i bit će nam drago da odgovorimo na Vaša pitanja.

S poštovanjem/štovanjem,

Direktor

(Potpis i pečat)

ŽuBiH je podržan od strane državne vlade i entitetskih vlada BiH i provode je Federalni zavod za statistiku, Republički zavod za statistiku RS i Agencija za statistiku BiH. Anketu finansira Ured za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DfID)

ANEKS F   Ponderisanje podataka Talasa 4 ŽuBiH ankete

Ponderi za Talas 4 su proizvedeni koristeći pondere iz Talasa 3, koji su prilagođeni za nedostatak odgovora putem logit modela. Zavisne varijable logit modela su:

- dob
- dob na kvadrat
- entitet
- tip stambene jedinice
- uslovi stanovanja u stambenoj jedinici.

1. Za nove članove uzorka u Talasu 4 (članovi koji nisu bili prisutni u Talasu 3) je primijenjen "fair share" algoritam. Za sve stare članove od 16 godina i više, koji su bili prisutni u BiH u 2001. godini (osobe koje se nisu doseljenici), ponderi su se računali tako što je ukupan ponder domaćinstva podijeljen sa brojem članova domaćinstva (uključujući nove članove). Ovaj ponder se primijenio na sve članove domaćinstava. Stoga je ukupan ponder za domaćinstvo ostao isti nakon ponderisanja.

2. Za doseljenike (nisu prisutni u BiH 2001. godine) i djecu od 15 godina, ponderi su se računali tako što je ukupan ponder domaćinstva podijeljen sa brojem članova domaćinstva (isključujući nove članove). Ovaj ponder je primijenjen samo na nove članove. Stoga je ukupan ponder za domaćinstvo drugačiji nakon ponderisanja.

U malom broju slučajeva gdje su obje vrste novih članova prisutne, primijenjen je prvi metod, isključujući doseljenike (nisu prisutni u BiH 2001. godine) i djecu od 15 godina iz jednadžbe. Potom je primijenjen drugi algoritam.